

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra regionálního managementu a práva

Bakalářská práce

Analýza přestupkové agendy na příkladu vybrané obce s rozšířenou působností

Vypracoval: Renata Regálová
Vedoucí práce: JUDr. Ing. Zdeněk Strnad, Ph.D., MPA

České Budějovice 2021

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Renata REGÁLOVÁ**
Osobní číslo: **E18631**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Strukturální politika EU pro veřejnou správu**
Téma práce: **Analýza přestupkové agendy na příkladu vybrané obce s rozšířenou působností**
Zadávající katedra: **Katedra regionálního managementu a práva**

Zásady pro vypracování

Cíl:

Bakalářská práce se bude zabývat analýzou přestupkové agendy na příkladu vybrané obce s rozšířenou působností, jejíž orgány vykonávají namísto orgánů jiné obce v jejím správním obvodu přenesenou působnost v přestupkovém řízení, a to výkon státní správy v působnosti přestupkové komise podle přestupkového zákona (č. 200/1990 Sb., resp. dnes č. 250/2016 Sb.) veřejnoprávní smlouvou. Cílem teoretické části této práce bude vymezení základních pojmů správního práva trestního, hmotněprávní úpravy a procesněprávní úpravy přestupků. V praktické části student zhodnotí administraci přestupků vybranou obcí (s rozšířenou působností), porovná různé modely vedení přestupkové agendy a doporučí řešení optimální pro obce srovnatelné velikosti.

Metodický postup:

1. Studium právních předpisů týkajících se přestupkové agendy a územní samosprávy
2. Analýza v prostředí územní samosprávy na příkladu vybrané obce
3. Studium související judikatury správních soudů
4. Dotazníkové šetření či řízený pohovor (reprezentanti místní samosprávy v obcích srovnatelné velikosti)
5. Zhodnocení činnosti agendy správního trestání

Rámcová osnova:

1. Úvod
2. Cíl práce, metodika, hypotézy
3. Teoretická část – přehled zvolené problematiky – literární rešerše
4. Praktická část – procesní analýza přestupkové agendy obcí s rozšířenou působností
5. Vyhodnocení a rozbor dat, návrh řešení a optimalizace výkonu této agendy
6. Závěr
7. Seznam použitých zdrojů
8. Seznam příloh

Rozsah pracovní zprávy: **40 – 50 stran**

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

- Bohadlo, D. a kol. (2018). Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: komentář. Praha: Wolters Kluwer.
- Frumarová, K. (2017). Správní trestání. Praha: Leges.
- Gerloch, A. (2017). Teorie práva (7th ed.). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.
- Hendrych, D. a kol. (2016). Správní právo. Obecná část (9th ed.). Praha: C. H. Beck.
- Kučerová, H. (2019). Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích: s komentářem a judikaturou (2. aktualizované vydání). Praha: Leges.
- Janků, M. a kol. (2016). Základy práva pro posluchače neprávnických fakult (6th ed.). Praha: C. H. Beck.
- Mates, P. (2017). Základy správního práva trestního (7th ed.). Praha: C. H. Beck.
- Prášková, H. (2017). Nové přestupkové právo. Praha: Leges.
- Sládeček, V. a Tomozsková, V. (2010). Správní soudnictví v České republice a ve vybraných státech Evropy. Praha: Wolters Kluwer.
- Varvařovský, P. (2015). Základy práva. O právu, státě a moci. Praha: Wolters Kluwer.
- Internetové zdroje vztahující se k danému tématu.

Právní předpisy:

- zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích
- zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
- zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)
- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
- zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
- zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích

Z důvodu sloučení Katedry práva s Katedrou regionálního managementu přechází práce pod Katedru regionálního managementu a práva.

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Ing. Zdeněk Strnad, Ph.D., MPA**
Katedra regionálního managementu a práva

Datum zadání bakalářské práce: **11. února 2021**
Termín odevzdání bakalářské práce: **16. dubna 2021**

doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (23)
370 05 České Budějovice

doc. PhDr. Miloslav Lapka, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 11. února 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 16.04.2021

Renata Regálová

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce JUDr. Ing. Zdeňkovi Strnadovi, Ph.D., MPA za cenné rady, postřehy a upřímnost.

Dále bych chtěla poděkovat mé rodině, která mě po celou dobu studia podporovala a byla mi oporou.

Obsah

1	Úvod.....	3
2	Správní trestání	4
2.1	Správněprávní odpovědnost, správní trestání a správní právo trestní.....	4
2.1.1	Správněprávní odpovědnost.....	4
2.1.2	Správní trestání.....	4
2.1.3	Správní právo trestní	5
2.2	Správní delikt.....	5
3	Přestupky.....	7
3.1	Pojem přestupku	7
3.2	Odpovědnost fyzické osoby za přestupek.....	8
3.3	Odpovědnost podnikající fyzické osoby a právnické osoby za přestupek.....	9
3.4	Okolnosti vylučující protiprávnost	10
3.5	Zánik odpovědnosti za přestupek	12
3.6	Správní tresty a jejich ukládání	13
3.7	Ochranná opatření	15
4	Řízení o přestupcích.....	17
4.1	Charakteristika řízení o přestupku	17
4.2	Subjekty přestupkového řízení	18
4.2.1	Správní orgány příslušné k řízení o přestupku	18
4.2.2	Účastníci řízení	19
4.3	Postup před zahájením přestupkového řízení	20
4.4	Průběh přestupkového řízení.....	21
4.4.1	Zahájení řízení.....	21
4.4.2	Průběh řízení v prvním stupni.....	22
4.4.3	Dokazování	23
4.5	Ukončení řízení	24
4.5.1	Zastavení řízení	24
4.5.2	Dohoda o narovnání	25
4.5.3	Rozhodnutí o přestupku.....	25
4.6	Zvláštní druhy řízení o přestupku	26
4.6.1	Společné řízení	26
4.6.2	Adhezní řízení.....	27
4.6.3	Příkazní řízení.....	28
4.7	Opravné prostředky v řízení o přestupku	29

4.7.1	Řádné opravné prostředky	30
4.7.2	Mimořádné opravné prostředky	32
5	Řízení o přestupcích v praxi obcí	34
5.1	Veřejnoprávní smlouvy na úseku přestupkové agendy	34
5.1.1	Veřejnoprávní smlouva, definice a její rozdělení	34
5.2	Obec s rozšířenou působností	35
5.3	Příslušnost k řešení přestupků	36
5.4	Komise pro projednávání přestupků	36
6	Projednávání přestupků v rámci obce Vodňany	38
6.1	Metodika a cíle práce	38
6.2	Základní informace o obcích	39
6.2.1	Číčenice	39
6.2.2	Vodňany	40
7	Řízený rozhovor	42
8	Shrnutí výsledků a doporučení	44
8.1	První dotazníkové šetření	44
8.2	Druhé dotazníkové šetření	45
8.3	Doporučení	48
9	Závěr	49
I.	Summary a keywords	51
II.	Použité zdroje	52
III.	Seznam obrázků, tabulek a grafů	57
IV.	Seznam příloh a přílohy	58

1 Úvod

Řízení o přestupcích je specifickou součástí správního práva. Od 1. července 2017 nabyly účinnosti nové přestupkové zákony, zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „přestupkový zákon“) a zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, a nahradily tak zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

Má práce bude rozdělena do dvou hlavních částí, první část bude teoretická a druhá část bude praktická.

Teoretická část bude zaměřena na vymezení základních pojmů správního práva trestního, hmotněprávní úpravy a procesněprávní úpravy přestupků, ale také na řízení o přestupcích v praxi obcí.

Praktická část bude ústředním tématem celé práce. Tato část se bude zabývat analýzou přestupkové agendy na příkladu vybrané obce s rozšířenou působností, kterou je město Vodňany, jehož orgány vykonávají namísto orgánů obce Číčenice v jejím správním obvodu přenesenou působnost v přestupkovém řízení, a to výkon státní správy v působnosti přestupkové komise podle přestupkového zákona na základě veřejnoprávní smlouvy. Na základě poskytnutých dat zhodnotím administraci přestupků města Vodňany, následně porovnam různé modely vedení přestupkové agendy a doporučím řešení optimální pro obce srovnatelné velikosti s obcí Číčenice.

V rámci mé bakalářské práce bude realizovaný řízený rozhovor se zaměstnancem odboru správního a vnitřních věcí Městského úřadu Vodňany, který mi poskytne relevantní informace. Kromě řízeného rozhovoru budou provedeny dvě dotazníková šetření. Jedno dotazníkové šetření bude zaměřeno na obce srovnatelné velikosti a počtu obyvatel obce Číčenice, které mi pomůže zjistit, jak obce vedou přestupkovou agendu a jaké mají náklady na vedení přestupkové agendy. Druhé dotazníkové šetření bude zaměřeno na obce s rozšířenou působností a cílem bude zjistit, pro kolik obcí vykonávají přestupkovou agendu na základě veřejnoprávní smlouvy, jaké druhy přestupkové agendy řeší nejčastěji a jaké nejčastěji ukládají správní tresty.

2 Správní trestání

2.1 Správněprávní odpovědnost, správní trestání a správní právo trestní

Předtím, než budou blíže nastíněny a popsány kapitoly zabývající se přestupky, tak je dobré uvést a vysvětlit některé pojmy, které úzce s touto kapitolou souvisí.

2.1.1 Správněprávní odpovědnost

Správněprávní odpovědnost je určitým druhem právní odpovědnosti. Specifičnosti tohoto odvětví spočívají v tom, že tato odpovědnost se chová jako právní odpovědnost uskutečňována správními orgány a používána hlavně na podmínky a potřeby veřejné správy. Užití tohoto druhu právní odpovědnosti tak přichází v úvahu právě tehdy, když dojde k narušení společenských vztahů chráněných správním právem (Průcha, 2014).

Tento druh právní odpovědnosti byl orgánům veřejné správy předán právě proto, aby mohly účinně plnit své úkoly a nemusely o odstranění překážek a zjednání nápravy žádat jiné složky veřejné moci (Fiala et al., 2017).

Stejně jako v případě obecné právní odpovědnosti jde o pasivní právní odpovědnost, tzn., že vzniká a nastupuje až v okamžiku porušení povinnosti stanovené právní normou. Základem správněprávní odpovědnosti je jen protiprávní jednání fyzických či právních osob. Toto jednání splňuje znaky správního deliktu, nikoli již jiného právního deliktu, např. trestného činu či občanskoprávního deliktu (Fiala et al., 2017).

2.1.2 Správní trestání

Správní trestání je označováno za důsledek jednoho z projevů veřejné správy, která slouží k tomu, aby za porušení právní normy vyplývala náležitá sankce, jenž je vytyčena normou správního práva (Bohadlo et al., 2013).

Termín správní trestání je v teorii správního práva používán nejčastěji pro určení jedné z forem správních činností, a to takové, která tkví ve vyvozování správněprávní odpovědnosti. V tomto smyslu jde tedy fakticky o uskutečnění oprávnění projednávat správní delikty a ukládat za ně správní tresty. Správní trestání je tedy skutečným proje-

vem správněprávní odpovědnosti a její užití v praxi, tzn., že jde o její reálné provedení (Fiala et al., 2017).

2.1.3 Správní právo trestní

Správní právo je částí právního řádu, jenž upravuje veřejnou správu. Reprezentuje souhrn právních norem, které se vztahují na veřejnou správu v případě, že se jedná o její organizaci a činnost, včetně vztahů, jenž vznikají při jejím výkonu mezi nositeli veřejné správy na jedné straně a fyzickými nebo právnickými osobami na straně druhé (Hendrych, 2016).

Správní právo je prezentováno souhrnem právních norem, které vytyčují právní základ správněprávní odpovědnosti a ve svém důsledku tedy i správního trestání, tzn., že upravují jeho hmotněprávní aspekty. Kromě toho však tyto právní normy upravují i procesněprávní, a stejně tak i organizační aspekty správního trestání (Fiala et al., 2017).

V tomto odvětví práva se kombinuje povinnost subjektů spravovat veřejné záležitosti s pravomocí za tímto účelem vydávat právní předpisy, např. nařízení, obecně závazné vyhlášky, interní předpisy, a kompetencí postihovat jejich porušování (Bohadlo a kol., 2013).

2.2 Správní delikt

Obecně je právní delikt (jako pojem) chápán jako protiprávní jednání. Právní delikty je možné dále členit na správní delikty, soudní delikty neboli trestné činy, delikty ústavní, mezinárodněprávní delikty a soukromoprávní delikty (Frumarová, 2017).

Správní delikt nemá žádnou zákonnou definici. Jde pouze o teoretický pojem. Chápeme ho jako protiprávní jednání, které vykazuje znaky stanovené zákonem a za jehož spáchání je správním orgánem (obvykle) uložen trest. Správní delikt je popisován svými charakteristickými znaky, jenž musí být naplněny, aby mohla být určitá skutečnost označena za správní delikt. Mezi tyto všeobecné znaky patří jednání, trestnost, protiprávnost, odpovědná osoba, u fyzických osob pak rovněž zavinění (Hendrych, 2016).

Správní delikty nejsou jednodílnou skupinou deliktů, ale jde o veřejnoprávní delikty dále vnitřně strukturované a diverzifikované. V rámci této kategorie deliktů je možné

delikty klasifikovat mezi přestupky, které obsahují přestupky fyzických osob, fyzických osob podnikajících a osob právnických, a jinými správními delikty, jež jsou uváděny disciplinárními delikty a delikty pořádkovými, není-li u nich výslovně uvedeno jinak (Fiala et al., 2017).

3 Přestupky

Hmotněprávní úpravu přestupků rozdělujeme na část obecnou, ta je upravena v § 5 až § 59 přestupkového zákona, kde jsou upraveny obecně společné základy, podmínky odpovědnosti za přestupky a jednotlivé druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání, a část zvláštní, jež je uspořádaná v zákoně č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, jakož i v řadě dalších složkových zvláštních zákonů, ve kterých jsou vytyčeny jednotlivé skutkové podstaty přestupků. Obě tyto části formují nerozlučitelný celek, jelikož ustanovení zákona o odpovědnosti za přestupky se mohou uplatnit pouze ve spojitosti s některým určitým ustanovením zvláštního zákona (skutkovou podstatou přestupku) a naopak (Fiala et al., 2017).

3.1 Pojem přestupku

Přestupek je definován jako „společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin“ (§ 5 přestupkového zákona).

Pod pojmem přestupku se tak dnes ukrývá označení pro přestupek fyzické osoby, přestupek podnikající fyzické osoby a přestupek právnické osoby. Jedině tyto druhy přestupků (správních deliktů) tak budou předmětem přestupkového řízení dle přestupkového zákona (Kučerová & Horzinková, 2017).

Přestupek je negativně vymezen ve vztahu k trestným činům. Daný skutek je přestupkem jedině tehdy, jestliže není trestným činem. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen jako „trestní zákoník“) v ustanovení § 13 odst. 1 označuje za trestný čin protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v zákoně. Přestupek je méně škodlivým protiprávním jednáním než trestný čin, a proto je uvažován jako subsidiární k trestnému činu. Ovšem přestupkový zákon jednoznačně neřeší poměr přestupků a jiných správních deliktů. S ohledem na chybějící úpravu lze usuzovat, že se nezužítuje subsidiarita přestupků v poměru k jiným správním deliktům, jako je tomu ve vztahu k trestným činům (*Trestněprávní revue: Kodex správního práva trestního*, 2016).

Pozitivně je přestupek stanoven znaky formálními, ty jsou obecné a typové, a znakem materiálním, jímž je společenská škodlivost. Za společenskou škodlivost mů-

žeme označit porušení nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 08. 2014, č. j. 5 As 4/2013).

Podmínkou pro dopuštění se přestupku se tak stává alespoň minimální společenská škodlivost. Nepostačuje tak pouhá protiprávnost. Tím, že zákonodárce zvolil materiálně-formální pojetí, je nezbytné naplnit oba znaky soudobě. Materiální pojetí přestupku dovoluje nestíhat tzv. bagatelní přestupky a má význam i při ukládání trestu (Prášková, 2017).

Mezi obecné zákonné znaky přestupku náleží to, že se jedná o protiprávní jednání, společensky škodlivé. Takové jednání je za přestupek výslovně označené. Jedná se o jednání odpovědné osoby, stíhatelné jednání, jež není trestným činem, ale rovněž tak ani disciplinárním či pořádkovým deliktem. Ke znakům popisujícím skutkovou podstatu přestupku dále náleží objekt, objektivní stránka, subjekt a subjektivní stránka i přes to, že pro každou skutkovou podstatu přestupku jsou jednotlivé a musí v sobě soudobě zobrazovat všechny obecné zákonné znaky přestupků. O přestupcích rozhodují správní orgány (Frumarová, 2017).

3.2 Odpovědnost fyzické osoby za přestupek

Pachatelem přestupku je fyzická osoba právě tehdy, když svým zaviněným jednáním naplnila znaky přestupku nebo jeho pokusu, je-li trestný (§ 5 přestupkového zákona).

Pachatelem se také stává fyzická osoba, jež využila jiné fyzické osoby ke spáchání přestupku a která není odpovědná za přestupek z důvodu nedostatku věku nebo nepřičetnosti anebo proto, že svým jednáním naplnila podmínky nezbytné obrany nebo krajní nouze nebo odlišné okolnosti vykazující protiprávnost (§ 5 přestupkového zákona).

Pachatelem se také stává fyzická osoba, která využila ke spáchání přestupku právnickou osobu, jež není odpovědná za přestupek (§ 5 přestupkového zákona).

Stanoví-li tak zákon, pachatelem je též fyzická osoba, která byla úmyslně tzv. organizátorem, návodcem nebo pomocníkem, pokud jde o dokonalý přestupek nebo o jeho pokus, je-li trestný (§ 5 přestupkového zákona).

Pokud zákon stanoví, smí být pachatelem jen fyzická osoba, jež má zvláštní vlastnost, způsobilost nebo postavení, a jednal-li nebo měl-li jednat za tuto osobu její zákonný zástupce nebo opatrovník; za přestupek je odpovědný zástupce nebo opa-

trovník i přes to, že on sám tuto zvláštní vlastnost, způsobilost nebo postavení nemá (§ 5 přestupkového zákona).

Mezi obecné předpoklady odpovědnosti fyzických osob za přestupky patří věk, nepřičetnost, omyl právní, omyl skutkový a zavinění (§ 5 přestupkového zákona).

3.3 Odpovědnost podnikající fyzické osoby a právnické osoby za přestupek

Přestupkový zákon v ustanovení § 20 odst. 1 stanoví, že pachatelem je právnická osoba, pokud došlo k naplnění znaků přestupku jednáním fyzické osoby, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě, a která porušila právní povinnost uloženou právnické osobě, a to při činnosti právnické osoby, v přímé souvislosti s činností právnické osoby nebo ku prospěchu právnické osoby nebo v jejím zájmu; za porušení právní povinnosti uložené právnické osobě se považuje také porušení právní povinnosti uložené organizační složce nebo jinému útvaru, který je součástí právnické osoby.

Právnická osoba je pachatelem, pokud k jednání, jež zakládá její odpovědnost za přestupek, došlo jednáním fyzických osob a toto jednání je přičitatelné právnické osobě, zároveň byla tímto jednáním porušena povinnost uložená právnické osobě a k porušení této povinnosti došlo při činnosti právnické osoby, v přímé souvislosti s ní nebo ku prospěchu právnické osoby nebo v jejím zájmu. Tyto znaky musí být naplněny kumulativně (Prášková, 2017).

Přestupkový zákon v ustanovení § 20 odst. 2 vymezuje okruh osob, jejichž jednání je právnické osobě přičitatelné. Výčet je taxativní a značně široce obsáhlý. Je očividné, že zákonodárce usiloval o pokrytí všech možných variant jednajících fyzických osob. Toto pojetí přičitatelnosti vychází ze soukromoprávních předpisů: ustanovení § 167 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „občanský zákoník“) stanoví, že právnickou osobu zavazuje protiprávní čin, kterého se při plnění svých úkolů dopustil člen voleného orgánu, zaměstnanec nebo jiný její zástupce vůči třetí osobě. Výčet jednajících osob není shodný (viz níže), ale jak v pojetí občanskoprávním, tak i v pojetí trestněprávním je vůle právnických osob určitým derivátem vůle fyzických osob (Šťastný et al., 2018):

1. statutární orgán nebo člen statutárního orgánu,
2. jiný orgán právnické osoby nebo jeho člen,
3. zaměstnanec nebo osoba v obdobném postavení při plnění úkolů vyplývajících z tohoto postavení,
4. fyzická osoba plnící úkoly právnické osoby,
5. fyzická osoba, jenž právnická osoba používá při své činnosti,
6. fyzická osoba, která za právnickou osobu jednala, jestliže právnická osoba výsledku takového jednání využila (Frumarová, 2017).

Přestupkový zákon v ustanovení § 22 odst. 1 stanoví, že pachatelem je fyzická osoba, pokud došlo k naplnění znaků přestupku při jejím podnikání nebo v přímé souvislosti s ním a podnikající fyzická osoba porušila svým jednáním právní povinnost, jež je uložena podnikající fyzické osobě nebo fyzické osobě.

Dále přestupkový zákon uvádí v ustanovení § 22 odst. 2, že pachatelem je rovněž podnikající fyzická osoba v případě, pokud došlo k naplnění znaků přestupku jednáním fyzické osoby, jež se za účelem posuzování odpovědnosti podnikající fyzické osoby za přešupek považuje za osobu, jejíž jednání je podnikající fyzické osobě přičitatelné, a jež při podnikání osoby, ve vztahu ke které se považuje za osobu, jejíž jednání je podnikající fyzické osobě přičitatelné, nebo v přímé souvislosti s ním anebo ku prospěchu této podnikající fyzické osoby nebo porušila v jejím zájmu právní povinnost, jež je podnikající fyzické osobě nebo fyzické osobě uložena.

U podnikajících fyzických osob je výčet kategorií osob z povahy věci užší než u právnických osob, přičitatelné jí je jednání:

1. zaměstnanec nebo osoby v obdobném postavení při plnění úkolů vyplývajících z tohoto postavení,
2. fyzické osoby plnící úkoly podnikající fyzické osoby,
3. fyzické osoby, jenž podnikající fyzická osoba používá při své činnosti,
4. fyzické osoby, která za podnikající fyzickou osobu jednala, jestliže podnikající fyzická osoba výsledku takového jednání využila (Frumarová, 2017).

3.4 Okolnosti vylučující protiprávnost

Okolnostmi vylučujícími protiprávnost jsou okolnosti, jež vylučují, aby uvedené jednání bylo přestupkem už od začátku. V takovém případě vůbec nedojde ke spáchání

přestupku a odpovědnost za přestupek je zcela vyřazena. Tím se okolnosti vylučující protiprávnost odlišují od teprve následujícího zániku odpovědnosti za přestupky (Hojková, 2017).

V současnosti přestupkový zákon určuje rozsáhlý okruh okolností vylučujících protiprávnost. Přitom původní zákon o přestupcích (č. 200/1990 Sb.) jmenoval pouze krajní nouzi a nutnou obranu s tím, že následující okolnosti vylučující protiprávnost byly dovozovány z nauky a judikatury. Za přestupek tak není podle přestupkového zákona považováno jednání v nutné obraně, v krajní nouzi, jednání se svolením poškozeného, přípustné riziko a oprávněné použití zbraně (Hojková, 2017).

Krajní nouzi chápeme jako situaci, ve které někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, nicméně jedině za předpokladu, že toto nebezpečí nebylo možno za daných okolností odvrátit jinak nebo následek je minimálně shodně závažný jako ten, který hrozil. Při uplatňování krajní nouze jsou fakticky ohroženy dva zákonem chráněné zájmy. A je možno ochránit pouze jeden stav, a to tak, že ohrozíme nebo poškodíme zájem druhý. Takové nebezpečí na zákonem chráněném zájmu musí být skutečné a bezprostřední (Červený et al., 2011).

Jednáním v nutné obraně se myslí takové jednání, kterým konkrétní osoba odvrací přímo hrozící nebo trvajícím útok na zájem chráněný zákonem. Aby toto jednání osoby nebylo hodnoceno jako protiprávní čin, tedy opačně aby bylo posuzováno jako jednání v nutné obraně jakožto okolnost vylučující protiprávnost, je nezbytné, aby vedle podmínky podle ustanovení § 25 odst. 1 přestupkového zákona, tzn. odvracení přímo hrozícího nebo trvajícím útoku na zájem chráněný zákonem, naplnilo následující podmínku zakotvenou v ustanovení § 25 odst. 2 přestupkového zákona, neboli nutná obrana nesmí být zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku. Kdyby jednáající osoba nedodržela některou z výše uvedených podmínek, mohlo by takové jednání být označeno, se shodně jako v případě jednání v krajní nouzi, za protiprávní čin (Frumarová, 2017).

Další okolnosti jsou svolení poškozeného, přípustné riziko a oprávněné použití zbraně. I ty mají svá omezení.

3.5 Zánik odpovědnosti za přestupek

Důvody zániku odpovědnosti za přestupek jsou uvedeny v ustanovení § 29 přestupkového zákona. Jedná se o uplynutí promlčecí doby, smrt fyzické osoby, zánik právnické osoby, pokud nemá právního zástupce, nebo vyhlášení amnestie.

Zánik odpovědnosti za přestupek je velmi důležitým institutem, jenž reaguje na skutečnost, že po uplynutí určité doby klesá či zcela mizí společenská škodlivost jednotlivých činů, stejně tak jako „negativní ovlivnění společenského vědomí“ (*Správní právo trestní – stručně ke změnám v přestupkovém právu*, 2016).

Důvody, které vedou k zániku odpovědnosti, náleží mezi negativní podmínky trestnosti (Solnař, 2009).

Dojde-li k uplynutí promlčecí doby podle ustanovení § 30 přestupkového zákona, činí tato doba 1 rok, resp. 3 roky, pokud se jedná o přestupek, u něhož stanoví zákon sazbu pokuty, jejíž horní hranice je minimálně 100000 Kč.

Promlčecí doba začíná dle ustanovení § 31 odst. 1 přestupkového zákona běžet dnem, jenž následuje po dni spáchání přestupku; za den spáchání přestupku se chápe den, kdy došlo k ukončení jednání, kterým byl přestupek spáchán. Jestliže je ale znakem přestupku účinek, promlčecí doba začíná běžet dnem následujícím po dni, kdy takový účinek nastal. Dojde-li k pokračování přestupku podle ustanovení § 31 odst. 2 přestupkového zákona, promlčecí lhůta začíná běžet dnem, jenž následuje po dni, kdy k poslednímu dílčímu útoku došlo, a v případě trvajících přestupků dnem, jenž je následující po dni, kdy k odstranění protiprávního stavu došlo. Jestliže se pachatel dopustil více přestupků, podle ustanovení § 31 odst. 3 přestupkového zákona běží pro každý z těchto přestupků promlčecí doba zvlášť (Frumarová, 2017).

Přestupkový zákon též zahrnuje v ustanovení § 32 pravidla týkající se stavení a přerušení promlčecí doby. Stavení se týká doby, která se do promlčecí doby nezapočítává, a přerušení promlčecí doby též obsahuje konkrétní důvody přerušení.

U přestupku, jehož se dopustila fyzická osoba, může odpovědnost za přestupek zaniknout přirozeným způsobem, kterým je smrt pachatele, popř. prohlášení za mrtvého (Fiala et al., 2017).

Odpovědnost za přestupek právnické osoby zaniká samotným zánikem právnické osoby; v některých případech právnická osoba nezaniká, ale všechna její práva

a povinnosti přechází na nástupce, a to včetně odpovědnosti za přestupky, pokud zákon neuvádí jinak (Řezáčová, 2018).

3.6 Správní tresty a jejich ukládání

V případě, že dojde ke spáchání přestupku, právním následkem je (obvykle) tzv. správní trest. Pokud jde o přísnost, tak na rozdíl od trestněprávního trestu je správní trest značně mírnější, což už samo o sobě zrcadlí nižší míru společenské škodlivosti přestupků (Mates, 2010).

Konkrétní potrestání je za přestupek zvažováno podle závažnosti určitého přestupku. Přihlíženo je pak zejména k povaze přestupku, závažnosti přestupku, přitěžujícím i polehčujícím okolnostem, míře zavinění, osobě pachatele a jeho „trestní“ minulosti (Rydlová, 2017).

Nová úprava pro oblast správního práva trestního poskytuje od roku 2017 nové základní pojetí, a to takové, že se již nehovoří o správních sankcích, nýbrž o správních trestech, což příhodně vystihuje trestní povahu hrozící a ukládané sankce (Frumarová, 2017).

Důvodová zpráva udává, že pojmenování „správní trest“ zdůrazňuje, že jde o sankci trestního charakteru, jejímž cílem je potrestat porušování právních povinností uložených předpisy správního práva. Naopak termín sankce vzbuzuje dojem, že jde o právní následek netrestného charakteru (Důvodová zpráva k ustanovení § 35 zákona č. 250/2016 Sb.).

V minulosti neexistoval ucelený právní názor na to, kam by mělo být správní právo trestní zařazeno. Mezitím co jeden odborný kolektiv preferoval přesvědčení, že je součástí trestního práva, druhý kolektiv předpokládal, že jde o součást správního práva a s právem trestním nemá absolutně nic společného (Pošvár, 1946).

Druhy správních trestů upravuje přestupkový zákon. Jedná se tyto druhy správních trestů:

- napomenutí (§ 45),
- pokuta (§ 46),
- zákaz činnosti (§ 47),
- propadnutí věci nebo náhradní hodnoty (§ 48 a 49) a

- zveřejnění rozhodnutí o přestupku (§ 50)

Napomenutí je správním trestem, jenž je možno uložit jedině v rozhodnutí o přestupku, tj. v rozhodnutí vyhovujícím náležitostem podle ustanovení § 93 přestupkového zákona, či příkazem na místě. Přestupkový zákon přesto nepočítá s tím, že by byl pachateli přestupku vydáván příkazový blok ve smyslu ustanovení § 92. Z toho důvodu se v případě ukládání napomenutí příkazem na místě vychází z ustanovení § 150 odst. 5 správního řádu (i napomenutí lze považovat za druh nepeněžitě povinnosti, totiž povinnosti napomenutí strpět). Napomenutí lze uložit za jakýkoliv přestupek, není-li to zákonem výslovně vyloučeno. Napomenutí je správním trestem, který lze uložit pouze v rozhodnutí o přestupku (Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, 2018).

Pokutu je možno uložit jedině za přestupek, u kterého tak stanoví zvláštní zákon. Lze ovšem uložit pokutu ve výši nepřesahující 1 000 Kč, pokud výši pokuty neurčí zvláštní zákon. V případě nabytí právní moci rozhodnutí o přestupku je od téhož dne pokuta splatná do 30 dnů, jestliže správní orgán nebo zvláštní zákon nestanoví lhůtu jinou (Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, 2018).

Zákaz činnosti je správním trestem, jenž plní především výchovnou a preventivní funkci. Smyslem je zamezit pachateli přestupku v nadcházejícím páchání protiprávní činnosti. Základním pravidlem pro ukládání tohoto správního trestu je, že správní orgán je schopen uložit zákaz činnosti jen tehdy, pokud to dovoluje zvláštní zákon a na dobu tam uvedenou. V případě, že by lhůta zákazu činnosti nebyla uvedena ve zvláštním zákoně, využívá se obecná úprava, tzn., že je možné uložit zákaz činnosti maximálně v délce trvání tří let (Fiala et al., 2017).

Při ukládání zákazu činnosti je povinen správní orgán v dostačující míře odůvodnit, proč je vhodné uložení tohoto správního trestu a zároveň je nutné, aby se správní orgán zabýval všemi kritérii pro určení druhu a výměry správního trestu. Rovněž je potřeba konkrétní činnost, jež má být zakázána, dostatečně konkretizovat, neboť jde o zásah do oblasti pachatele, který může trvat i několik let (Ondrušová, 2017).

Propadnutí věci či náhradní hodnota lze uložit pouze za předpokladu, že věc přísluší pachateli a současně se jedná o věc požitou nebo určenou ke spáchání

přestupku, získanou přestupkem, získanou jakožto formou odměny za přestupek (§ 48 a 49 přestupkového zákona).

Dle ustanovení § 48 přestupkového zákona se vlastníkem takové věci stává stát.

Rovněž může správní orgán přistoupit k propadnutí náhradní hodnoty případě, kdy pachatel danou věc ještě před uložením tohoto trestu zničí, poškodí, zcizí, zatají, zúžitkuje, či jinak zmaří (§ 49 přestupkového zákona).

Správní trest **zveřejnění rozhodnutí o přestupku** je možno uložit jedině právnické nebo podnikající fyzické osobě. Takovýto druh správního trestu umožňuje uložit zvláštní zákon. Zveřejnění je provedeno vyvěšením na úřední desce správního orgánu, jenž rozhodl, a ve veřejném sdělovacím prostředku na náklady pachatele přestupku. Výrok na úřední desce je vyvěšen alespoň 15 dnů, maximálně po dobu 2 měsíců (Fiala et al., 2017).

Správní trest lze uložit samostatně, anebo společně s jinými správními tresty (výjimkou je výše zmiňované napomenutí společně s pokutou). V případě, že jde o méně závažné prohřešky, je možné od správního trestu upustit za podmínky, že k nápravě pachatele bude dostačující už jenom samotné projednání daného přestupku (Rýdlová, 2017).

3.7 Ochranná opatření

Ochranná opatření jsou charakterizována jako opatření státního donucení, která zapříčiňují určitou újmu osobám, jimž jsou ukládána, a zároveň chrání zájmy společnosti (Hendrych, 2016).

Ochranná opatření nejsou druhem správního trestu a nelze je nikdy ukládat samostatně. Je možné je uložit jen společně se správním trestem (Ondrušová, 2017).

Nejdůležitějším záměrem ochranných opatření není potrestání pachatele, ale prevence páchaní další protiprávní činnosti. Přestupkový zákon upravuje dva základní druhy ochranných opatření, a to omezující opatření a zabránění věci nebo náhradní hodnoty (Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, 2018).

Omezujícím opatřením je možno osobu určitým způsobem omezit v jejím běžném způsobu života. Omezující opatření může být uloženo jen fyzické osobě. Pro uložení

omezujícího opatření je podmínkou to, že se vyskytuje vzájemný vztah mezi takovým omezením a spáchaným přestupkem (Prášková, 2017).

Podle obsahu je možné rozlišit 3 druhy omezujícího opatření:

1. zákaz navštěvovat určená veřejně přístupná místa nebo místa, kde se konají sportovní, kulturní a jiné společenské akce. Veřejně přístupným místem může být např. konkrétní ulice, prostranství před obchody, parky či blízké okolí restaurace apod.,
2. povinnost zdržet se styku s určitou osobou (týká se například řešení tzv. stalkingu nebo domácího násilí), nebo s vymezeným okruhem osob; používá se také v situacích, kdy osoby zneužívají návykové látky, nebo v případě extrémistických skupin,
3. povinnost podrobit se vhodnému programu pro zvládnání agrese nebo násilného chování. Jedná se o případ, když se fyzická osoba dopustí přestupku, jenž vykazuje zejména znaky užití násilí v rodině nebo v partnerském vztahu + dalším případem je domácí násilí a případ, kdy se pachatel neustále dostává do střetu se zákonem v důsledku neschopnosti zvládat agresi či nenásilně řešit konflikty (Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, 2018).

Omezující opatření lze uložit nejdéle na dobu jednoho roku. Správní orgán poté pravidelně kontroluje, zda jsou uložená omezující opatření náležitě dodržována (Hendrych, 2016).

Za úmyslné nedodržení omezujícího opatření je možné uložit pokutu do 10 000,- Kč podle ustanovení § 2 odst. 2 písm. h) zákona o některých přestupcích (Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, 2018).

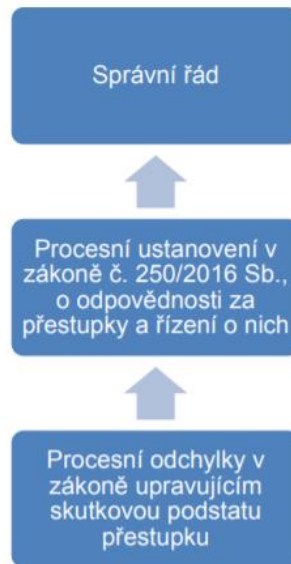
Zabrání věci nebo náhradní hodnoty je možné uložit jen v případě, že nebylo uloženo propadnutí věci (Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, 2018).

Zabrání věci a propadnutí věci, jež se mohou na první pohled zdát zaměnitelné, jsou dva pojmy velice rozdílné. Rozdílem je to, že propadnutí věci je správním trestem, zatímco zabránění věci je ochranným opatřením. Každý z nich tak má jiné využití a byl do zákona vložen s jiným záměrem (Sýkorová, 2019).

4 Řízení o přestupcích

Procesní ustanovení v přestupkovém zákoně jsou koncipována s důrazem na subsidiaritu správního řádu. Pokud nestanoví přestupkový zákon nebo zákon upravující skutkovou podstatu přestupku jinak, uplatní se ustanovení správního řádu (Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, 2018).

Obrázek 1: Uplatňování subsidiarity právních předpisů v řízení o přestupku

Zdroj: (Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, 2018).

4.1 Charakteristika řízení o přestupku

Řízení o přestupku je specifickým druhem správního řízení, je upravováno procesními normami správního práva, kterými se tento proces řídí, stanovuje práva a povinnosti subjektům tohoto procesu, a to za účelem naplnění či vyvrácení podezření na spáchání správního deliktu, za který je správní orgán oprávněn uložit správní trest v případě prokázání viny obviněného (Horzinková & Kučerová, 2016).

Nový přestupkový zákon se musel vyrovnat s možností, že mohou nastat situace, kdy ve věci bylo pravomocně rozhodnuto v přestupkovém řízení, a následně orgány činné v trestním řízení zjistí, že byl spáchán trestný čin. Taková situace je řešena tzv. přezkumným řízením, ve kterém může správní orgán zrušit rozhodnutí o přestupku (Korbel & Staňková, 2017).

4.2 Subjekty přestupkového řízení

Mezi subjekty přestupkového řízení řadíme orgány veřejné moci, fyzické a právnické osoby, jež mají moc působit na průběh řízení a jimž dává zákon k realizaci tohoto vlivu přesná procesní práva, která mohou, nebo nemusejí uskutečňovat, a zakládá jim procesní povinnosti (Fiala et al., 2017).

Hlavními subjekty řízení o přestupcích jsou správní orgány, jenž vedou řízení a vydávají rozhodnutí, a účastníci řízení, o jejichž právech a povinnostech je rozhodováno v řízení či je možné, že se jich samotné rozhodnutí přímo dotkne. Všechny tyto subjekty nakládají s procesními právy i povinnostmi ovlivňujícími vývoj samotného řízení. V řízení o přestupcích také můžeme nalézt další osoby, tzv. osoby zúčastněné na řízení, jimiž jsou např. zástupci účastníků řízení, svědci, znalci, tlumočníci a další. Tyto osoby přesto nemají procesní práva a povinnosti, nehájí své zájmy. Nejsou proto pokládány za subjekty řízení o přestupcích (Hendrych, 2016).

4.2.1 Správní orgány příslušné k řízení o přestupku

Pojem správní orgán je vymezen v ustanovení § 1 odst. 1 správního řádu jako orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku a jiného orgánu, právnická a fyzická osoba, jestliže vykonává působnost v oblasti veřejné správy. Jeho úkolem v řízení o přestupcích je vést toto řízení a naplnit jeho účel, zjistit, zda byl spáchán jistý skutek a kdo jej spáchal, zhodnotit právní kvalifikaci skutku, uložit podle zákona pachateli správní trest a zajistit jeho výkon (Prášková, 2017).

Z hlediska **věcné příslušnosti** je podle přestupkového zákona správním orgánem příslušným k řízení obecní úřad obce s rozšířenou působností, pokud zákon nestanoví jinak. Tento obecní úřad je příslušný k řízení o přestupcích proti pořádku v územní samosprávě, proti majetku, proti občanskému soužití a proti veřejnému pořádku.

V ustanovení § 61 přestupkový zákon uvádí, že výkon přestupkové agendy je možné vykonávat též komisí pro projednávání přestupků, a to místo obecního nebo městského úřadu. Tato komise je občas nazývána rovněž jako přestupková komise. Přestupková komise je zřizována starostou jako tzv. zvláštní orgán obce. Podle přestupkového zákona je pokládána za orgán územního samosprávného celku. Zřídit komisi pro projednávání přestupků je oprávněn starosta určité obce, není to ale jeho povinnost. Závisí tedy jen na starostovi, zda svého práva využije či nevyžije (Jemelka, 2017).

Možnost starosty založit komisi je určením tzv. funkční příslušnosti, jež určuje orgán obce k tomu, aby projednával a rozhodoval o přestupcích (Jemelka, 2017).

Z hlediska **místní příslušnosti** upravuje přestupkový zákon specifická kritéria pro určení místní příslušnosti, mezi které patří místo spáchání přestupku, trvalý pobyt fyzické osoby a u právnické a podnikající osoby sídlo, místo výkonu činnosti nebo také místo, kde má tato osoba majetek, a místo, kde vyšel přestupek najevo (Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, 2018).

4.2.2 Účastníci řízení

Účastníci přestupkového řízení jsou vytyčeni v přestupkovém zákoně (§68), ve kterém jsou uvedeni následující účastníci přestupkového řízení:

- obviněný – představuje jediného obligatorního účastníka,
- poškozený – účastní se jen té části, jež souvisí s nárokem na náhradu škody nebo vydání bezdůvodného obohacení, je-li tento nárok uplatněn,
- vlastník věci, jemuž byla nebo mohla být věc zabrána – jen v té části řízení, jež se takové věci týká (Kuk, 2018).

Obviněný znázorňuje jakéhosi „základního“ a obligatorního účastníka řízení. Bez obviněného nelze hovořit o přestupkovém řízení jako takovém. Obviněný je nejdříve podezřelým a obviněným se stává až v momentě, kdy správní orgán příslušný k projednávání přestupku učiní první úkon proti této osobě. První úkon je míněn jako úkon procesní a současně je jím oznámení o zahájení řízení pachateli, jež je mu doručeno. Podstatné je to, že na obviněného se pohlíží jako na nevinného, a to až do momentu, kdy je prokázána jeho vina pravomocným rozhodnutím. Jde o tzv. presumpci nevinu. Pokud se vyskytnou nějaké pochybnosti, poté musí být pokaždé rozhodnuto ve prospěch obviněného. Obviněný se rovněž může účastnit celého řízení a má práva se hájit buďto sám, nebo za pomoci svého obhájce (Frumarová, 2017).

Poškozený je účastníkem řízení v případě takových přestupků, kterými byla jinému způsobena škoda, či se pachatel na jeho úkor obohatil bez důvodu. Naopak poškozeným se nemůže stát ten, jemuž byla způsobena nemajetková újma, včetně újmy na zdraví, kterou bere v úvahu trestní řád (Frumarová, 2017).

Třetím případným účastníkem řízení je vlastník věci, jež mu může být či mu již byla zabrána. Tento účastník se ale může podílet jen na té části řízení, jež se ho

(resp. jeho věci) přímo týká. V přestupkovém zákoně se poté upravuje zabránění věci a též zabránění náhradní hodnoty, jakožto ochranného opatření (Frumarová, 2017).

4.3 Postup před zahájením přestupkového řízení

Příslušný správní orgán se musí nejprve o přestupku dozvědět, aby řízení o přestupku mohlo být zahájeno. Podnět k zahájení řízení o přestupku smí podat jakákoliv fyzická osoba nebo právnická osoba soukromého či veřejného práva, a to prostřednictvím podnětu ve smyslu ustanovení § 42 správního řádu (Fiala et al., 2017).

Fyzické a právnické osoby nemají oznamovací povinnost a podat podnět je jen v jejich kompetenci. Navíc podnět od právnické a fyzické osoby nemusí splňovat patřičnosti podání ve smyslu ustanovení § 37 správního řádu, neboť jde o neformální úkon (Jemelka, 2019).

V přestupkovém zákoně v ustanovení § 73 je uložena povinnost, že z výše uvedeného musí správní orgán přijmout podnět i za podmínky, že nenaplní náležitosti podání uvedené ve správním řádu.

Naopak oznamovací povinnost mají policejní orgány, tzn. Policie České republiky a Vojenská policie, a ostatní správní orgány, a to i v případě, kdy oni sami nejsou příslušné k projednání přestupku. Na tato oznámení jsou samozřejmě kladeny vyšší požadavky než na podněty od osob soukromého práva, ale i veřejnoprávními korporacemi.

Do oznámení je nutno zahrnovat označení podezřelého z přestupku, popis skutku, jestliže je znám správnímu orgánu, místo a čas, kde a kdy byl spáchán přestupek, zákonné ustanovení zahrnující skutkovou podstatu předmětného přestupku a důkazní prostředky, jenž jsou oznamujícímu správnímu orgánu známy (§ 73 přestupkového zákona).

Oznámení o přestupku nemusejí být uspokojivě silným základem pro zahájení přestupkového řízení. V případě, že věcně a místně příslušný správní orgán považuje oznámení o přestupku a provedená šetření z jakési příčiny za neúplné, např. oznámení o přestupku nezahrnuje popis všech rozhodných okolností, a zároveň nevypátrá důvody pro odložení věci dle ustanovení § 73 přestupkového zákona, je povinností příslušného správního orgánu doplnit chybějící důkazní podklady (Fiala et al., 2017).

Řízení o přestupku může zahájit jen místně a věčně příslušný orgán. Přestupkový zákon zahrnuje vlastní úpravu místní příslušnosti správních orgánů, tudíž se zde neuplatňuje místní příslušnost podle správního řádu (Motejl, 2020).

Postup příslušných orgánů před tím, než je zahájeno přestupkové řízení, může vést k odložení věci, k předání věci, nebo k zahájení přestupkového řízení (Fiala et al., 2017).

Pokud nastane situace, kdy je zjevné, že by přestupkové řízení nevedlo k potrestání pachatele nebo by provedením přestupkového řízení došlo k nadbytečným nákladům a zatížení příslušného správního orgánu, tento orgán věc odloží a přestupkové řízení nezahájí (Jemelka & Vetešník, 2012).

4.4 Průběh přestupkového řízení

4.4.1 Zahájení řízení

Přestupkové řízení je možné zahájit výlučně z moci úřední. Procesním principem, jenž ovládá jeho zahájení, je oficialita. Správní orgán má povinnost zahájit řízení o každém přestupku, o kterém se dozví, a i pak postupuje v řízení z moci úřední, tj. postihování přestupků je založeno na principu legality (Frumarová, 2017).

Podle přestupkového zákona je z moci úřední možné zahájit řízení o přestupku buďto ústním vyhlášením oznámení o zahájení řízení, nebo doručením oznámení podezřelému z přestupku.

Společné řízení je zahájeno doručením oznámení o zahájení přestupkového řízení všem podezřelým z přestupku. Pokud nastane situace, že se některému z podezřelých nebo jinému účastníkovi řízení nedaří doručit oznámení, může mu správní orgán ve smyslu ustanovení § 46 odst. 2 správního řádu ustanovit opatrovníka, či popřípadě skutek tohoto podezřelého vyřadit ze společného řízení podle ustanovení § 88 odst. 5 přestupkového zákona (Fiala et al., 2017).

Usnesení o ustanovení opatrovníka je posledním úkonem, jenž se doručuje veřejnou vyhláškou účastníkovi řízení s účinky oznámení účastníkovi řízení. Následující úkony v řízení včetně oznámení o zahájení řízení a rozhodnutí ve věci jsou doručovány ustanovenému opatrovníkovi s účinky stanovenými správním řádem a přestupkovým

zákonem (Závěr č. 59 ze zasedání Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 11. 06. 2007, 2007).

Doručením oznámení o přestupku, resp. jeho ústním vyhlášením počíná běžet nová promlčecí lhůta, jejíž délka je v přestupkovém zákoně obecně stanovena na 1 rok nebo 3 roky, pokud se jedná o přestupek, u něhož zákon stanovuje horní hranici sazby pokuty alespoň 100.000 Kč (Vetešník, 2020).

4.4.2 Průběh řízení v prvním stupni

Ústní jednání nemusí být nařizováno vždy. Ústní jednání nařídí správní orgán tehdy, když je to nutné pro zjištění stavu věci, a pokaždé, je-li obviněným mladistvý. Zároveň o nařízení ústního jednání mohou požádat obviněný a poškozený. Obviněný může požádat o nařízení ústního jednání v případě, má-li za to, že je to nezbytné k uplatnění jeho práv. Poškozený může požádat o nařízení ústního jednání tehdy, pokud je to třeba k rozhodnutí o nároku na náhradu škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení (Fiala et al., 2017).

Přestupkový zákon uvádí v ustanovení § 80, že o žádosti o nařízení ústního jednání obviněného nebo poškozeného rozhoduje správní orgán usnesením, jež je doručeno jedině žadateli. Výjimku tvoří situace, kde je obviněným z přestupku osoba mladší 18 let. V tomto případě se nařizuje ústní jednání obligatorně.

Jestliže je nařízeno ústní jednání, je nutné, aby k němu byli všichni účastníci řízení náležitě předvoláni. Pro předvolání je obligatorně vyžadována písemná forma (Motejl, 2020).

V ustanovení § 62 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“) je uvedeno, že obsahem předvolání je stanovit povinnosti určité osobě se ve stanovené době dostavit na stanovené místo. Také musí být tato osoba poučena o následcích v případě, že by nesplnila podmínky, jenž jsou uvedeny v předvolání. Následkem za nedodržení podmínek může být uložení pořádkové pokuty až do výše 50.000 Kč, a/nebo jak uvádí ustanovení § 60 téhož zákona, předvedení orgánem Policie ČR nebo jiným ozbrojeným sborem, o němž to stanoví zvláštní zákon.

V rámci území obce, kde je zřízena obecní policie, je možné zajištění předvedení i obecní policií v případě, že je řízení vedeno před orgány obce (Jemelka, 2019).

V ustanovení § 3a zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, se dále uvádí, že je možné předvedení obecní policií v rámci území obce, kde je působnost obecní policie uskutečňována na základě veřejnoprávní smlouvy.

4.4.3 Dokazování

Dokazování je samou podstatou řízení o přestupku. Povinností správního orgánu je získat všechny důkazy svědčící jak ve prospěch, ale i v neprospěch obviněného. Dokazování je řízeno zásadou vyšetřovací; ta však nezbavuje účastníky řízení možnosti předkládat vlastní důkazy (Fiala et al. 2017).

Pokud nastane situace, že účastníci řízení budou pasivní, správní orgán má právo rozhodnout jen na základě důkazů, jež si sám obstaral bez spolupráce účastníků řízení. Dokazování lze rozdělit na 4 fáze, jimiž jsou navrhování důkazních prostředků, opatřování důkazních prostředků, provádění dokazování a hodnocení výsledků dokazování (Horzinková & Novotný, 2019).

- **navrhování důkazních prostředků:** tato fáze se týká navrhování důkazních prostředků účastníky řízení; tyto důkazní prostředky jsou uvedeny v ustanovení § 53 až 56 správního řádu, a jedná se např. o důkaz svědeckou výpovědí, důkaz ohledáním, důkaz listinou, důkaz znaleckým posudkem; § 82 přestupkového zákona dále uvádí zvláštní důkazní prostředek, kterým je výslech obviněného. Všechny důkazy nejsou v zákoně vyjmenovány, a proto může být důkazem i např. zvukový záznam, či obrazový záznam.
- **opatřování důkazních prostředků:** správní orgán v této fázi získává důkazní materiály, které mu budou sloužit k tomu, aby zjistil stav věci, o němž nejsou opodstatněné nejasnosti. Povinností správního orgánu není opatřit všechny důkazy navrhované obviněným, ale v případě, že tak neučiní, je povinností správního orgánu uspokojivě zdůvodnit, proč tak neučinil (Motejl, 2020).
- **provádění dokazování:** tato fáze se odlišuje na základě toho, jestli je nařízeno ústní jednání či nikoliv. Pokud došlo k nařízení ústního jednání, tak je dokazování uskutečňováno výslechem obviněného, výslechem svědka, výslechem znalce, přečtením listiny, přečtením znaleckého posudku a ohledáním (Motejl, 2020). Pokud nedošlo k nařízení ústního jednání, musí být veškeré prováděné důkazy zapsány do protokolu, včetně vyjádření

účastníků k jednotlivým důkazním prostředkům, popř. nevyjádření k prováděným důkazům (Horzinková & Novotný, 2019).

- **hodnocení výsledků dokazování:** v poslední fázi má za úkol správní orgán hodnotit jednotlivé důkazy. Také zde se ukazuje zásada volného hodnocení důkazů neboli možnost správního orgánu přidávat dílčím důkazům odlišnou váhu. Výsledek dokazování je poté podkladem pro rozhodnutí správního orgánu ve věci (Motejl, 2020).

4.5 Ukončení řízení

K ukončení řízení dochází tehdy, pokud správní orgán usnesením zastaví řízení, správní orgán rozhodnutím schválí dohodu o narovnání, či vydá rozhodnutí.

4.5.1 Zastavení řízení

V ustanovení § 86 přestupkového zákona jsou vymezeny důvody, pro které může správní orgán usnesením zastavit řízení. Jedná se o okolnosti, jež permanentně zamezují pokračování přestupkového řízení, a právě proto je správní orgán pobízen k tomu, aby řízení bylo zastaveno.

Obligatorně správní orgán zastaví řízení o přestupku, pokud např. odpovědnost za přestupek zanikla, zemřel nebo zanikl obviněný, je o totožném skutku vedeno trestní řízení aj. (Fiala et al., 2017).

Fakultativně správní orgán zastaví řízení o přestupku, pokud správní trest, jenž je možné za přestupek uložit, je bezvýznamný vedle trestu, jenž by byl obviněnému uložen za odlišný skutek v trestním řízení (Fiala et al., 2017).

O zastavení řízení rozhodne správní orgán usnesením, které se jen poznamená do spisu dle ustanovení § 86 odst. 2 přestupkového zákona. Momentem poznamenání do spisu nabývá toto rozhodnutí právní moci. To znamená, že se proti němu není možné odvolat, účastníci se o něm jen vhodným způsobem vyrozumí. V ostatních případech se usnesení oznamuje standardně podle ustanovení § 72 správního řádu; proti takovému usnesení je možné odvolání účastníka, jemuž se usnesení oznamuje. Odvolání nemá odkladný účinek (Frumarová, 2017).

Důvody pro zastavení řízení jsou vlastně obdobou k důvodům pro odložení věci. Rozdíl tkví v tom, že k odložení věci dochází před zahájením řízení, zatímco zastavení řízení je logicky možné až po jeho zahájení (Dokoupil, 2017).

4.5.2 Dohoda o narovnání

Ustanovení § 87 přestupkového zákona nově uvádí, že správní orgán může rozhodnutím schválit dohodu o narovnání.

Podle Práškové (2017) v trestním řízení jde o dohodu mezi obviněným a poškozeným o vypořádání vzájemných vztahů (účelem je nejen nahradit způsobenou škodu či vydat bezdůvodné obohacení, ale též urovnat konfliktní vztah mezi nimi), která se domáhá schválení soudem nebo státním zástupcem s procesními důsledky zastavení trestního stíhání dle § 309 až § 314 trestního řádu.

Narovnání tedy spočívá v tom, že se uzavře dohoda mezi obviněným a poškozeným.

Dohoda o narovnání náleží do skupiny tzv. odklonů, to znamená, že přestupek je vyřízen odlišným způsobem než vydáním rozhodnutí o přestupku. Pokud rozhodnutí o schválení dohody o narovnání nabyde právní moci, dohoda se stává pravomocným rozhodnutím o spáchaném skutku, jež vytváří překážku věci rozhoduté, tzn. již o skutku není možné znovu rozhodnout, ačkoli bylo rozhodnutí formující překážku zrušeno. Právní nárok na uzavření dohody o narovnání neexistuje. Pokud nastane situace nesplnění zákonných podmínek právě pro uzavření dohody o narovnání, hlavně v případě, kdy poškozený s uzavřením takovéto dohody nesouhlasí, nebude dohoda o narovnání uzavřena, popř. nebude schváleno její uzavření (Jemelka, 2020).

4.5.3 Rozhodnutí o přestupku

Nejběžnějším způsobem ukončení řízení o přestupku je vydání rozhodnutí.

Rozhodnutí o přestupku je dovršením přestupkového řízení, kdy je toto rozhodnutí o přestupku deklaratorní rozhodnutí správního orgánu. Obsahem je rozhodnutí o určitém skutku, jenž byl spáchaný určitým pachatelem, a rozděleno je obsahově celkem do tří částí, jimiž jsou výroková část, odůvodnění a poučení o opravném prostředku (Fiala et al., 2017).

- **výroková část:** tato část podle ustanovení § 68 zákona správního řádu uvádí řešení otázky, jež je předmětem řízení. Dále uvádí právní ustanovení, na základě kterého se správní orgán rozhodoval, a také jsou zde označeni účastníci řízení. Pak je ve výrokové části uvedena lhůta ke splnění ukládané povinnosti, popř. i další údaje, které jsou zapotřebí k jeho splnění. Uveden je zde také výrok o vyloučení odkladného účinku odvolání,
- **odůvodnění:** dle ustanovení § 68 zákona správního řádu zahrnuje tato část popsání celého průběhu řízení, včetně zahrnutí i ústního jednání. Správní orgán je povinen vyjádřit se k provedeným důkazním prostředkům a vysvětlit, proč byly některé důkazy odmítnuty, jakými úvahami se správní orgán řídil při jejich vyhodnocování. Také se správní orgán musí vyjádřit k námitkám obviněného a ostatních účastníků řízení. Správní orgán musí svůj postup náležitě a přezkoumatelným způsobem vysvětlit, musí uvést důvody zvoleného trestu. Odůvodnění není potřebné v případě, pokud správní orgán vyhoví všem účastníkům v plném rozsahu,
- **poučení:** v této části ustanovení § 68 správního řádu uvádí to, zda je možné se proti rozhodnutí odvolat, také je zde uvedena lhůta, v níž je možné tak vykonat, dále od jakého dne je tato lhůta počítána, u kterého správního orgánu lze podat odvolání a který správní orgán o odvolání bude rozhodovat. V případě, že odvolání nemá odkladný účinek, tak to musí být v poučení uvedeno.

4.6 Zvláštní druhy řízení o přestupku

Zvláštní druhy řízení o přestupku zahrnují určité odchylky od běžného řízení o přestupku. Mezi tyto druhy řízení o přestupku řadíme podle přestupkového zákona společné řízení, řízení o náhradě škody a o vydání bezdůvodného obohacení, příkaz, ukládání pokuty příkazem na místě, příkaz na místě a příkazový blok.

4.6.1 Společné řízení

Ustanovení § 88 přestupkového zákona upravuje společné řízení vedené správním orgánem pro případy, kdy se pachatel dopustil více přestupků, jejichž skutkové podstaty

se dotýkají stejné oblasti veřejné správy a k jejichž projednávání je příslušný stejný správní orgán.

Společné řízení je vedeno proti všem pachatelům, jejichž skutková podstata souvisí s porušením právních povinností, které se objevují ve stejné oblasti veřejné správy a k jejichž projednávání je příslušný stejný správní orgán.

Pokud byl spáchán přestupek až po zahájení řízení o odlišném přestupku, tak se již ve společném řízení neprojednává.

Společné řízení spojuje správní orgán usnesením. Ve společném řízení se zakládá jen jeden spis a též se vydává pouze jedno společné rozhodnutí (Horzinková & Kučerová, 2016).

4.6.2 Adhezní řízení

Řízení o náhradě škody a o vydání bezdůvodného obohacení je součástí řízení o přestupku a označujeme jej jako tzv. adhezní řízení. Adhezní řízení téměř nahrazuje občanskoprávní řízení, jelikož jde o věc soukromého práva (Prášková, 2017).

Přestupkový zákon uvádí, že adhezní řízení se odehrává pouze v případě, že byl osobou uplatněn nárok na náhradu škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení.

Škoda je typická pro adhezní řízení. Podle přestupkového zákona je škoda chápána jen jako majetková újma, nikoli nemajetková újma.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 01. 2001 se ke škodě vyjádřil tak, že „škodou se rozumí újma, která nastala v majetkové sféře poškozeného, a je objektivně vyjádřitelná všeobecným ekvivalentem, tj. penězi.“

Občanský zákoník se zabývá způsobem náhrady škody: „Zákon upřednostňuje restituci naturální, při níž se má vše vrátit do takového, jako by ke škodní události nedošlo. Peněžité náhrada přichází v úvahu, jen žádá-li o to poškozený nebo není-li uvedení do předešlého stavu dobře možné (Petrov et al., 2017).“

Zákon tedy preferuje vrácení věci do předešlého stavu před náhradou v penězích. Judikatura vymezila majetkovou škodu tak, že jsou za ní považovány i náklady na léčení, škoda na zdraví a ztráta výdělku (Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 06. 2011, č. j. 5 As 16/2011).

Jestliže je v průběhu řízení správním orgánem zjištěno, že nárok na náhradu škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení byl už uspokojen, o tomto nároku už správní orgán nerozhoduje. Povinností správního orgánu je o této skutečnosti vyrozumět poškozeného; jakou formou má být poškozený vyrozuměn již v přestupkovém zákoně stanoveno není. V tomto případě je postupováno obdobně podle ustanovení § 76 odst. 5 správního řádu, neboli poškozený je vyrozuměn usnesením správního orgánu, proti kterému je přípustné odvolání bez odkladného účinku. Správní orgán nemusí vyrozumět poškozeného v případě, že se dozví od poškozeného o uspokojení uplatněného nároku, resp. škody (Kučerová & Horzinková, 2017).

4.6.3 Příkazní řízení

Zkrácená forma obecného řízení o přestupku se nazývá příkazní řízení (Horzinková & Novotný, 2019).

Účelem toho řízení je rozhodnutí o přestupku jen z přístupných informací správního orgánu, aniž by byl nutný výslech podezřelého ze spáchaného přestupku a aniž by se mohl podezřelý vyjádřit k dílčím podkladům, díky kterým správní orgán vydal příkaz. Přestupkový zákon rozeznává 2 podoby příkazního řízení: jedná se buď o příkaz, nebo o příkaz na místě (Motejl, 2020).

Příkazem je možné uložit správní trest napomenutí, zákazu činnosti, pokuty, náhradní hodnoty nebo propadnutí věci. Příkazem není možné rozhodnout:

1. v řízení, které je zahájeno se souhlasem osoby, jenž je přímo zasažena spácháním přestupku,
2. o nároku na vydání bezdůvodného obohacení nebo nároku na náhradu škody, nebo
3. pokud má být uložen trest mladistvému, mimo správního trestu pokuty, která je uložena příkazem na místě, nebo osobě s omezenou svéprávností (Frumarová, 2017).

Odpor je opravným prostředkem proti příkazu. Odpor je potřeba podat ve lhůtě 8 dnů ode dne oznámení příkazu (Frumarová, 2017).

Příkazem na místě podle ustanovení § 91 odst. 1 přestupkového zákona lze uložit pouze napomenutí nebo pokutu. Pokuta formou příkazu na místě se vydává tzv. příkazovým blokem, jenž je ceninou a rozhodnutím v jednom. Pokutu lze uložit

jen tehdy, když se zjištěním stavu věci, s právní kvalifikací, s uloženou pokutou a její výší obviněný souhlasí. Totožné podmínky platí i u napomenutí, ale v tomto případě není vydáván příkazový blok a rozhodnutí je vydáno příkazem na místě. Je zde i limit výše pokuty: částka 10.000 Kč je výše pokuty, již je možné uložit příkazem na místě; u mladistvých to může být maximálně 2.500 Kč. Obviněný svým podpisem příkazového bloku přichází o možnost podat proti tomuto příkazu na místě řádný opravný prostředek, tzn. odpor. O tomto kroku musí být obviněný předem řádně informován věcně a místně správným orgánem. Příkaz na místě disponuje shodnými patřičnostmi jako rozhodnutí o přestupku. Správní orgán věcně a místně příslušný může uložit pokutu nebo napomenutí příkazem na místě, ale mimo jiné toto může učinit i orgán Policie České republiky, orgán Vojenské policie, orgán státní báňské správy, orgán inspekce práce a strážník obecní policie (Fiala et al., 2017).

4.7 Opravné prostředky v řízení o přestupku

Opravné prostředky se řadí mezi procesní instituty aplikované na návrh účastníka řízení nebo z podnětu správního orgánu. Dělíme je na řádné opravné prostředky a mimořádné opravné prostředky, jež se od sebe odlišují tím, že řádné opravné prostředky je možné podat proti nepravomocnému rozhodnutí, kdežto mimořádné opravné prostředky je možné podat proti pravomocnému rozhodnutí. Cílem opravných přestupků je dát možnost nápravy vadných, nepřezkoumatelných nebo nezákonných rozhodnutí (Foltas & Hlouch, 2009).

Opravné prostředky se opírají o obecné principy, kdy závisí na rozsahu přezkumné činnosti správního orgánu. Mezi principy řadíme princip apelační, kasační a revizní. Princip apelační dává možnost přezkoumat rozhodnutí jak ze stránky skutkové, tak ze stránky právní, tzn., že účastník řízení má možnost se domáhat přezkoumání rozhodnutí z důvodu skutkových vad, ale i z důvodu právních vad. Kasační princip dovoluje přezkum rozhodnutí jen po stránce právní, tzn., že příslušný správní orgán přezkoumává, zda v průběhu řízení nedošlo k porušení právních norem; účastník řízení nemůže uplatnit nové skutečnosti nebo důkazní prostředky. Revizní princip poskytuje přezkoumání rozhodnutí jen po právní stránce, tzn., že příslušný správní orgán vyššího stupně je schopen napadené rozhodnutí zrušit a zároveň vrátit věc k následujícímu řízení správnímu orgánu nižšího stupně, nebo má možnost vydat samostatně nové

rozhodnutí za podmínky, že správní orgán nižšího stupně správně určil skutkový stav, ale nesprávně ho zvážil po stránce právní. Převážně se tyto principy sdružují nebo se zaměňují (Horzinková & Novotný, 2019).

4.7.1 Řádné opravné prostředky

Řádné opravné prostředky se pokaždé orientují jen proti nepravomocnému rozhodnutí orgánu prvního stupně (Fiala et al., 2017).

Odvolání proti rozhodnutí a odpor proti příkazu jsou řazeny do řádných opravných prostředků.

Odvolání, jak už bylo výše uvedeno, je řádným opravným prostředkem, jež lze podat proti nepravomocnému rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

Odvolání má pokaždé odkladný účinek, jenž není možné vyloučit. V přestupkovém řízení odvolací správní orgán přezkoumá rozhodnutí, které bylo napadeno, a to v celém rozsahu, tzn. zákonnost rozhodnutí, ale i jeho správnost bez ohledu na uvedené námítky v odvolání (Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, 2018).

„Odvolání ve správním řízení je řádným opravným prostředkem, kterým se účastník řízení dožaduje přezkoumání dosud nepravomocného rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Odvolání je výrazem dvojinstančnosti správního řízení; je podáním, kterým účastník žádá správní orgán vyššího stupně, aby přezkoumal rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně. Na přezkoumání má účastník řízení právní nárok (Hendrych et al., 2009).“

Účastník se nemůže vzdát práva na odvolání předem. V momentě vzdání se práva na odvolání (posledním) účastníkem řízení nastává situace, že předmětné rozhodnutí nabývá právní moci. Pokud dojde k zpětvzetí odvolání, tak dojde k zastavení řízení, a to dnem, kdy k tomuto úkonu došlo. Správní orgán vydá nadcházející den usnesení a rozhodnutí nabývá právní moci. Potom již nelze, aby odvolatel podal (nové) odvolání (Horzinková & Novotný, 2019).

Odvolací lhůta činí 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.

Přestupkový zákon v ustanovení § 96 vytyčuje osoby, jenž jsou oprávněny podat odvolání. Jedná se o obviněného z přestupku, poškozeného, vlastníka věci, zákonného zástupce a opatrovníka mladistvého obviněného a orgán sociálně-právní ochrany dětí.

Odvolání lze podat proti rozhodnutí o přestupku, jímž byla pachateli vyslovena vina (Mates, 2017).

V odvolání musí být uvedeno, kdo jej podává, dále označení správního orgánu, jemuž je odvolání určeno a proti jehož rozhodnutí odvolání směřuje. Další patřičností odvolání je to, v jakém rozsahu je rozhodnutí napadáno; pokud to v odvolání není uvedeno, tak se správní orgán domnívá, že se odvolatel dožaduje zrušení celého rozhodnutí. Také by v odvolání mělo být uvedeno to, v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo. Nezbytný je též podpis osoby, jež se odvolává (Foltas & Hlouch, 2009).

Podání odvolání lze vykonat buďto písemně, ústně do protokolu, anebo v elektronické podobě podepsané uznávaným elektronickým podpisem.

Rozklad je řádným opravným prostředkem, kdy jde o rozhodnutí vydané správními orgány, jež nejsou podřízeny následujícímu správnímu orgánu, jediné jeho vedoucímu (Jemelka, 2019).

Správní řád v ustanovení § 152 uvádí, že se ve věci rozkladu postupuje podle shodných ustanovení, jako ve věci odvolání, pokud to povaha věci nezamezuje. **Odpor** je specifickým řádným opravným prostředkem proti rozhodnutí, jež je podáváno proti příkazu dle ustanovení § 150 správního řádu. Kromě obecných náležitostí správního rozhodnutí musí příkaz zahrnovat zvláštní poučení, v němž je správním orgánem uvedena možnost podat odpor proti příkazu, v jaké lhůtě lze odpor učinit, od jakého dne se tato lhůta počítá a u jakého správního orgánu je možné odpor podat (Vedral, 2012).

Odpor tedy lze podat pouze proti povinnosti, jež je uložena formou písemného příkazu. Možnost podat odpor má ten, komu je tato povinnost uložena.

Odlišností odporu od odvolání je to, že právním následkem odporu je pokaždé zrušení napadnutého rozhodnutí. Následkem podání odporu tedy není přezkum řízení (Fiala et al., 2017).

Po podání odporu následuje správní řízení, v němž není možné, aby byl uložen přísnější trest, než byl uložen. Obviněnému se nedá po podání odporu uložit jiný typ správního trestu a současně mu není možné uložit trest ve vyšší míře, pokud však správní orgán v průběhu řízení nezmění právní kvalifikaci skutku (Ondrušová et al., 2017).

4.7.2 Mimořádné opravné prostředky

Mimořádné opravné prostředky se pokaždé orientují proti pravomocnému rozhodnutí orgánu prvního nebo druhého stupně. Mezi mimořádné opravné prostředky řadíme obnovu řízení, přezkumné řízení a nové rozhodnutí.

Podstatou **obnovy řízení** je náprava skutkových omylů, díky nimž bylo vydáno pravomocné rozhodnutí (Jemelka, 2019).

Dle ustanovení § 100 správního řádu je možné zahájit řízení o obnově řízení podáním žádosti účastníka řízení nebo z moci úřední. U mladistvých dle ustanovení § 72 přestupkového zákona lze zahájit řízení podáním žádosti zákonného zástupce, opatrovníka nebo orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

Pokud je zahájení obnovy řízení z moci úřední, jedná se o prostředek dozorčí (Fiala et al., 2017).

Důvody pro zahájení obnovy řízení jsou taxativně vymezeny v ustanovení § 100 odst. 1 správního řádu (Frumarová, 2017).

Ustanovení § 100 odst. 1 správního řádu uvádí tyto dva důvody:

1. prvním důvodem je to, že vyšly najevo důkazy nebo skutečnosti, jež byly před tím neznámé a zároveň se vyskytovaly v době původního řízení a účastník nebyl schopen je v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy projevily jako nepravdivé,
2. druhým důvodem je to, že bylo zrušeno či změněno rozhodnutí, jež právě bylo základem rozhodnutí vydaného v řízení, jež má být obnoveno.

Předmětem řízení v rámci řízení o obnově je to, že tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat odlišné řešení otázky, která byla předmětem rozhodování (Motejl, 2020).

Přezkumné řízení umožňuje přezkoumání již pravomocného rozhodnutí. Podstatou tohoto řízení je přezkoumat pravomocné řízení a to v takovém případě, kdy je možné opodstatněně pochybovat tom, zda je rozhodnutí v souladu s právními předpisy. Přezkumné řízení je vždy zahajováno z moci úřední správním orgánem. Účastníci správního řízení nemají nárok na podání návrhu na přezkumné řízení, účastník má jen možnost podat podnět k jeho zahájení, avšak správní orgán nemá povinnost přezkumné řízení zahájit (Dokoupil, 2017).

Nové rozhodnutí umožňuje právní úprava správnímu orgánu vydat ve věci, kde už trvá pravomocné rozhodnutí (Potěšil et al., 2015).

Nové rozhodnutí může být vydáno jen na základě důvodů, které jsou vymezeny v zákoně, a společným znakem těchto důvodů je to, že nadešly až po právní moci rozhodnutí o přestupku (Marková, 2019).

Ustanovení § 99 přestupkového zákona udává tyto tři zvláštní důvody pro vydání nového rozhodnutí správním orgánem:

1. vydáním nového rozhodnutí se upouští od výkonu zbytku správního trestu záka-
zu činnosti a to na návrh pachatele, jeho zákonného zástupce, opatrovníka nebo
sociálně-právní ochrany dětí,
2. vydání nového rozhodnutí správní orgán zruší výrok o podmíněném upuštění
od uloženého správního trestu a uloží tak v případě, že se objeví skutečnost,
kdy pachatel ve stanovené lhůtě nenahradil škodu nebo nevydal bezdůvodné
obohacení poškozenému,
3. vydáním nového rozhodnutí správní orgán „rozhodne o účasti pachatele
na amnestii tak, že zruší uložený správní trest nebo jeho dosud nevykonanou část
nebo uloží správní trest v jiné výměře anebo nařídí vyřazení přestupku z eviden-
ce přestupků vedené Rejstříkem trestů (§ 99 přestupkového zákona).“

5 Řízení o přestupcích v praxi obcí

5.1 Veřejnoprávní smlouvy na úseku přestupkové agendy

5.1.1 Veřejnoprávní smlouva, definice a její rozdělení

Dle § 159 odst. 1 správního řádu je veřejnoprávní smlouva „dvoustranný nebo vícestranný úkon, který zakládá, mění nebo ruší práva a povinnosti v oblasti veřejného práva. Veřejnoprávní smlouva nesmí být v rozporu s právními předpisy, nesmí je obcházet a musí být v souladu s veřejným zájmem“ (Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád).

Autoři odborné literatury se domnívají, že pojem veřejnoprávní smlouvy není zcela zřejmý. Zastávají spíše názor, že by tyto smlouvy bylo lepší nazývat jako správněprávní smlouvy nebo smlouvy se správněprávním prvkem, protože veřejnoprávní smlouvy tvoří širší pojem než smlouvy správněprávní (Hendrych, 2016).

V praxi je možné se potkat nejen s pojmem veřejnoprávní smlouvy, ale rovněž s pojmy „veřejné smlouvy“, „správněsprávní smlouvy“, „správní dohody“ či jen „dohody“ nebo „smlouvy“ (Sládeček, 2013).

K tomu, aby bylo možné smlouvu označit za veřejnoprávní, je třeba, aby šlo o smlouvu, kterou se zakládají, mění nebo ruší práva a povinnosti v oblasti veřejného práva. Rozhodující pro pojímání určité smlouvy jako veřejnoprávní není to, jak je v právním předpise, který její uzavření předpokládá, označena, ale to, jaký je, resp. má být, její obsah. Obsahem veřejnoprávní smlouvy musí být založení, změna nebo zrušení práv a povinností v oblasti veřejného práva (Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2013, sp. zn. 9 Afs 38/2013).

Veřejnoprávní smlouvy je možno dělit na smlouvy koordinační a subordinační.

Koordinační smlouvy jsou takové veřejnoprávní smlouvy, jejichž předmětem je výkon veřejné správy. Tyto smlouvy jsou tedy uzavírány za cílem zajištění plnění svých úkolů, jež plynou z výkonu veřejné správy. Na obou smluvních stranách jsou orgány veřejné správy, kterými může být jen stát, veřejnoprávní korporace, právnické osoby

zřízené zákonem nebo jiné právnické i fyzické osoby, jež vykonávají nějakou činnost veřejné správy na základě zákona (Horzinková & Novotný, 2015).

Subordinační smlouvy jsou odlišné od koordinačních smluv tím, že smluvními stranami je na jedné straně vždy subjekt veřejné správy a na straně druhé je to fyzická nebo právnická osoba, tedy adresát působení výkonu veřejné správy (Kadečka, 2006).

5.2 Obec s rozšířenou působností

K 31. 12. 2002 byla v rámci reformy územní správy ukončena činnost okresních úřadů a jejich působnosti byly převážně přeneseny na obce s rozšířenou působností (dále jen jako „ORP“) neboli obce III. typu, a právě tyto obce vykonávají převážnou většinu působností okresních úřadů. Celkem došlo ke zrušení 73 okresních úřadů v 76 okresech a dále došlo k přesunutí jejich kompetencí na 205 vzniklých obcí s rozšířenou působností (Malast, 2016).

Důležitou věcí, již je nutné zmínit, je rozdělení mezi působností a pravomocí. Působnost představuje to, jaký orgán je věcně příslušný k výkonu činnosti, kdežto pravomoc představuje souhrn právních prostředků, jež zabezpečují uskutečňování úkolů (Horzinková & Novotný, 2008).

ORP vykonávají dva typy působností. První je výkon samosprávné činnosti pro svou obec a druhou působností je výkon státní správy v přenesené působnosti pro občany ve stanoveném správním obvodu, kdy na základě veřejnoprávní smlouvy mezi obcemi lze, aby došlo i k rozšíření územního obvodu (Janků, 2017).

Při poskytování služeb státní správy jsou obcí vybírány správní poplatky, jež jsou rozpočtovými příjmy, a obec je může využít k pokrytí nákladů na poskytování služeb. Co se týká správního poplatku, tak fakturace vychází z počtu případů, jež jsou obcí zaznamenány a dále ze skutečných výdajů obcí na tuto agendu (Vrabková et al., 2016).

5.3 Příslušnost k řešení přestupků

Řízení o přestupku smí zahájit jen místně a věcně příslušný správní orgán.

Ustanovení § 62 přestupkového zákona uvádí, že místní příslušnost je obecně definována jako správní obvod správního orgánu, v němž byl daný přestupek spáchán.

Ustanovení § 60 přestupkového zákona zahrnuje úpravu věcné příslušnosti a to tak, že je správním orgánem, který je příslušný k řízení, obecní úřad s rozšířenou působností.

5.4 Komise pro projednávání přestupků

Komise pro projednávání přestupků může být zvláštním orgánem obce, pokud je tato komise zřízena jako zvláštní orgán, liší se proti běžné přestupkové komisi ve způsobu zřizování a ustanovování jejích členů, mimoto obě komise splňují shodné úkoly (Koudelka, 2001).

Ustanovení § 61 odst. 1 přestupkového zákona se zabývá komisí pro projednávání přestupků. Komisi pro projednávání přestupků může zřizovat starosta a to jako zvláštní orgány obce komise pro projednávání přestupků. Tato komise smí projednávat přestupky např. proti pořádku ve veřejné správě, proti pořádku v územní samosprávě, proti veřejnému pořádku, a tak dále.

Ustanovení § 61 odst. 2 a 3 přestupkového zákona dále uvádí, že jmenování a odvolávání předsedy komise a dalších jejích členů provádí starosta a komise má vždy lichý počet členů.

Běžná přestupková komise je zřizována radou obce (Koudelka, 2001).

Pokud obec pokládá za neúčelné zřizování v rámci přestupkové agendy komisi pro projednávání přestupků, případně, pokud by nebyla schopná jí z titulu přenesené působnosti vykonávat, může využít institutu tzv. veřejnoprávní smlouvy, a to konkrétně dle § 63 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Tuto veřejnoprávní smlouvu lze uzavřít výhradně s obcí s rozšířenou působností, a to v rámci stejného správního obvodu. Prostřednictvím této smlouvy je nezbytné přenést celou působnost pro projednávání přestupků. Právě proto nelze, aby si obec vybrala jen určité oblasti, jež budou svěřeny

jiné obci, se kterou se tato veřejnoprávní smlouvy uzavírá (Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2008, č. j. 7 As 13/2007-56.).

6 Projednávání přestupků v rámci obce s rozšířenou působností Vodňany

6.1 Metodika a cíle práce

Cílem této práce je blíže specifikovat přestupkovou agendu na příkladu vybrané obce s rozšířenou působností. První, tedy teoretická část, vymezuje základní pojmy správního práva trestního, stejně jako hmotněprávní a procesněprávní úpravy přestupků. Teoretická část obsahuje rovněž kapitolu přímo zaměřenou na řízení o přestupcích v praxi obcí..

Metodický postup využitý v teoretické části je rozdělen na studium právních předpisů týkajících se přestupkové agendy a na studium pravidel územní samosprávy.

Druhá, již prakticky zaměřená část, se zabývá konkrétní analýzou přestupkové agendy na příkladu vybrané obce s rozšířenou působností. Pro tuto práci jsem si vybrala obec s rozšířenou působností, tedy město Vodňany, které zajišťuje na základě veřejnoprávní smlouvy uzavřené s obcí Číčenice v jejím správním obvodu výkon přenesené působnosti na úseku přestupkového řízení.

Informace uváděné v praktické části jsou čerpány z webových stránek města Vodňany a obce Číčenice a dále z webových stránek Českého statistického úřadu. Rovněž jsem provedla řízený rozhovor se zaměstnancem odboru správního a vnitřních věcí Městského úřadu Vodňany, v rámci něhož byly kladeny otázky zaměřené na počet projednaných přestupků v letech 2015 – 2020, odměny za projednání přestupků stanovených v uzavřených veřejnoprávních smlouvách, charakter nejčastěji projednávaných přestupků, četnost podávání opravných prostředků proti vydaným rozhodnutím a další otázky. Také jsem provedla dvě dotazníkové šetření. Jedno dotazníkové šetření bylo zaměřeno na obce srovnatelné velikosti dle počtu obyvatel obci Číčenice, přičemž cílem výzkumu bylo zjistit, jakým způsobem tyto obce řeší přestupkovou agendu, případně kolik finančních prostředků na výkon této působnosti vynakládají. Druhé dotazníkové šetření bylo zaměřeno na obce s rozšířenou působností, kdy cílem výzkumu bylo zjistit, pro kolik obcí vykonávají přestupkovou agendu na základě veřejnoprávní smlouvy, jaké druhy přestupků projednávají nejčastěji a jaké ukládají správní tresty.

Metodický postup, který je využit v průběhu zpracování praktické části, je analýza v prostředí územní samosprávy na příkladu vybrané obce, studium související judikatury správních soudů, dotazníkové šetření, řízený rozhovor a zhodnocení činnosti agendy správního trestání.

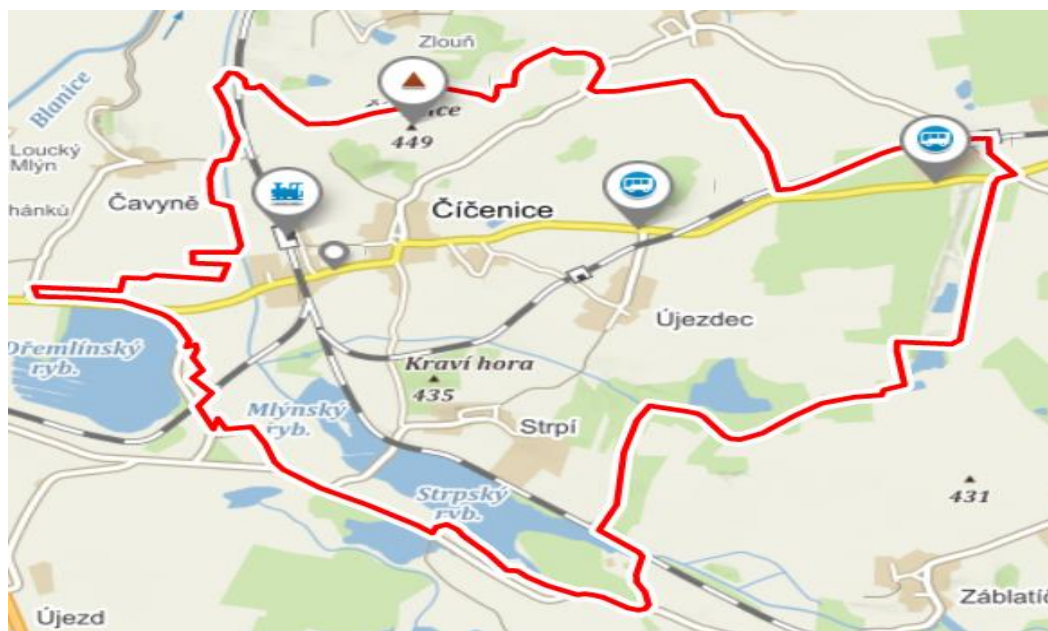
6.2 Základní informace o obcích

6.2.1 Číčenice

Číčenice je obec nacházející se v Jihočeském kraji s celkovým počtem 458 obyvatel k datu 01. 01. 2020 (Český statistický úřad).

Mezi místní části obce Číčenice patří Újezdec, Strpí a Číčenice – Cihelna.

Obrázek 2: Mapa katastrálního území obce Číčenice

Zdroj: (Dostupné z webu: www.mapy.cz)

Obec Číčenice má s městem Vodňany uzavřenu veřejnoprávní smlouvu, a to od 17. 03. 2003. Poplatek, který si město Vodňany účtuje za projednání jednoho přestupku je 500,- Kč. Výnos z pokut uložených orgány města Vodňany v přestupkových řízeních jsou příjmem rozpočtu města Vodňany..

6.2.2 Vodňany

Vodňany je město nacházející se v Jihočeském kraji ležící na řece Blanici a je známé svou rybářskou a rybníkářskou tradicí (Hartman & Regenda, 2014).

V tomto městě žije k 1. 1. 2020 celkem 7028 obyvatel (Český statistický úřad).

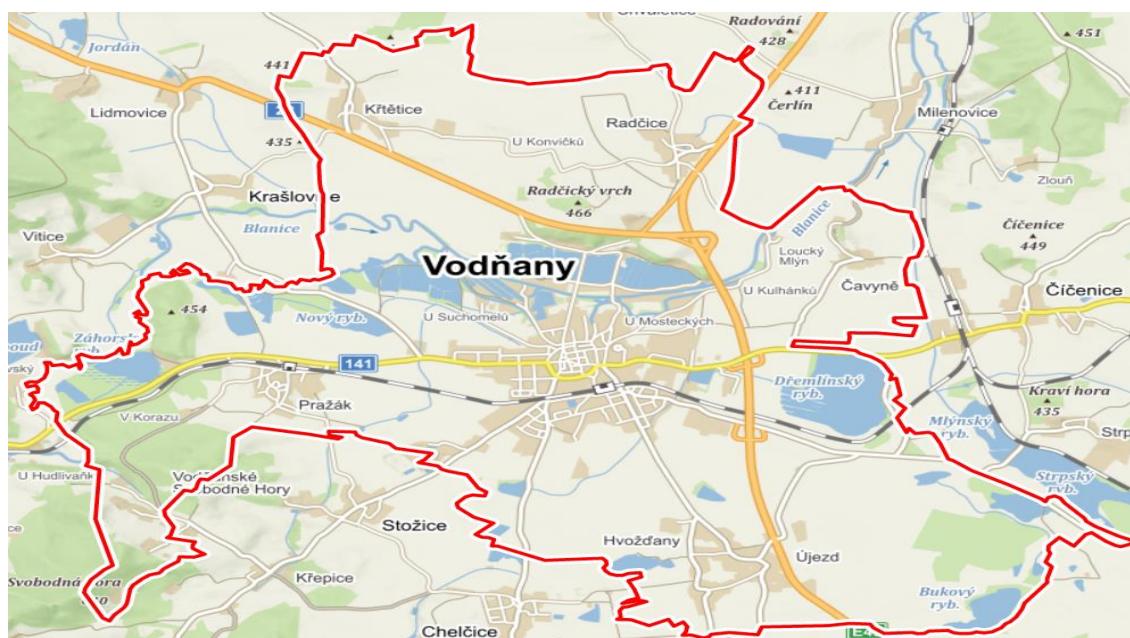
Mezi místní části Vodňan patří Čavyně, Hvožd'any, Křtětice, Pražák, Radčice, Újezd u Vodňan a Vodňanské Svobodné Hory.

Obrázek 3: Město Vodňany

Zdroj: (Oficiální webové stránky města Vodňany. Dostupné z <http://www.vodnany.eu/>).

Obrázek 4: Katastrální území města Vodňany

Zdroj: (Dostupné z webu: www.mapy.cz).

Město Vodňany vzniklo jako osada podle archeologických nálezů na přelomu 12. a 13. století (Kofránková, 2012).

Z řízeného rozhovoru se zaměstnancem odboru správního a vnitřních věcí Městského úřadu Vodňany vyplynulo, že město Vodňany vykonává přenesenou působnost na úseku přestupkové agendy pro 16 obcí, se kterými má uzavřeny veřejno-právní smlouvy.

7 Řízený rozhovor

Řízený rozhovor jsem v rámci své bakalářské práce uskutečnila se zaměstnancem odboru správního a vnitřních věcí Městského úřadu Vodňany, který ochotně zodpověděl všechny mé otázky.

- 1) Pro kolik obcí vykonává Městský úřad Vodňany v rámci své působnosti přestupkovou agendu na základě uzavřené veřejnoprávní smlouvy?

Městský úřad Vodňany vykonává ve své územní působnosti přestupkovou agendu na základě uzavřených veřejnoprávních smluv, tedy má celkem uzavřených 16 veřejnoprávních smluv.

- 2) Jaké přestupky projednáváte nejčastěji?

Nejčastěji řešíme přestupky proti občanskému soužití dle ustanovení § 7 odst. 1 písm. a), c) bod 4. zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ale také dopravní přestupky.

- 3) Jaké ukládáte nejčastěji správní tresty?

Nejčastějšími správními tresty jsou pokuta a napomenutí.

- 4) Jaký byl počet přestupků v letech 2015 – 2020 v rámci celé ORP Vodňany, obce Čičenice a města Vodňany?

Tabulka 1: Počty přestupků v letech 2015 - 2020

Rok	ORP	Vodňany	Čičenice
2015	198	159	7
2016	160	117	4
2017	154	127	4
2018	224	178	3
2019	204	167	4
2020	193	162	2

Zdroj: vlastní zpracování

- 5) Jaké jsou poplatky za projednaný přestupek z obce Čičenice?

Konkrétně s obcí Čičenice město Vodňany uzavřelo veřejnoprávní smlouvu o projednávání přestupků v jejím správním obvodu dne 17. 03. 2003 a tato smlouva je platná do dnešního dne. Za projednání jednoho přestupku, dle uzavřené veřejnoprávní smlouvy, se účtuje poplatek ve výši 500 Kč, který pokryje celé řízení.

6) Odvolávají se lidé z Čičenic?

Praxe ukazuje, že se lidé z Čičenic neodvolávají, že tento opravný prostředek nevyužívají.

7) Kolik věnujete času na projednání jednoho přestupku? Žádá se někdy o prodloužení doby pro projednání nad 30 dnů?

Strávený čas nad jedním přestupkovým spisem se odvíjí od jeho náročnosti. Každý přestupkový spis se musí zapsat a následně prostudovat, to průměrně trvá 10 až 14 dní. Průměrná délka projednání jednoho přestupku trvá 1 až 2 měsíce. O prodloužení se žádá ve výjimečných případech, není časté.

8 Shrnutí výsledků a doporučení

8.1 První dotazníkové šetření

V prvním dotazníkovém šetření obcí srovnatelné velikosti a počtu obyvatel s obcí Číčenice odpovědělo celkem 25 respondentů. Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, jak obce administrují přestupkovou agendu a jaké jsou průměrné náklady na jeden projednaný přestupek v různých ORP.

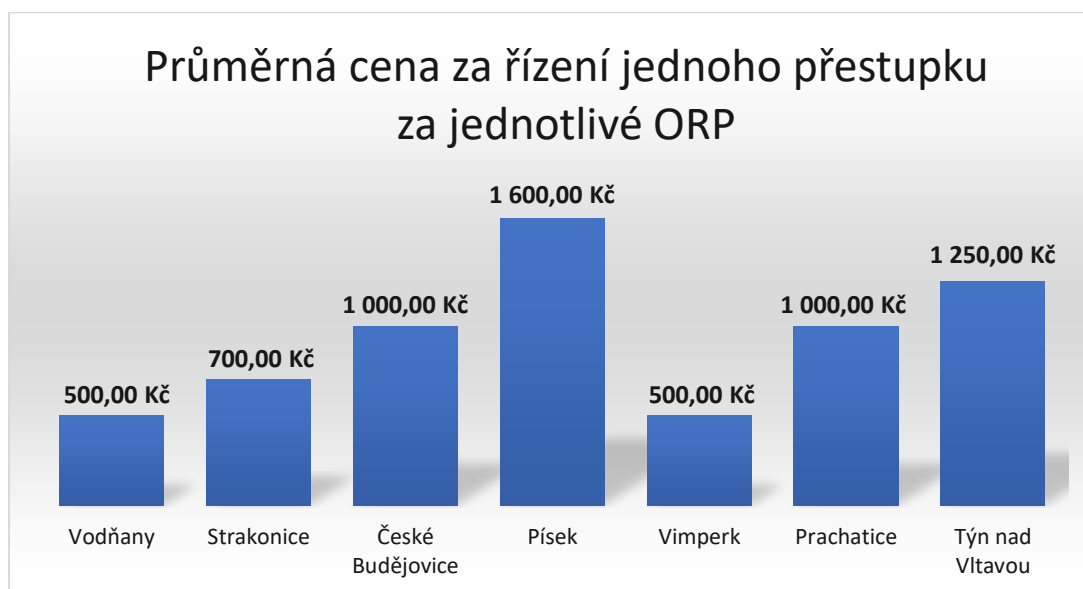
Graf 1: Administrace přestupkové agendy

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 1 ukazuje, že 24 oslovených obcí z různých ORP neadministruje přestupkovou agendu samostatně, ale má uzavřenu veřejnoprávní smlouvu s obcí, do jejíž územní působnosti patří. Pouze jedna obec si sama administruje přestupkovou agendu.

Graf 2: Průměrná cena za jeden projednaný přestupek za jednotlivé ORP

Zdroj: vlastní zpracování

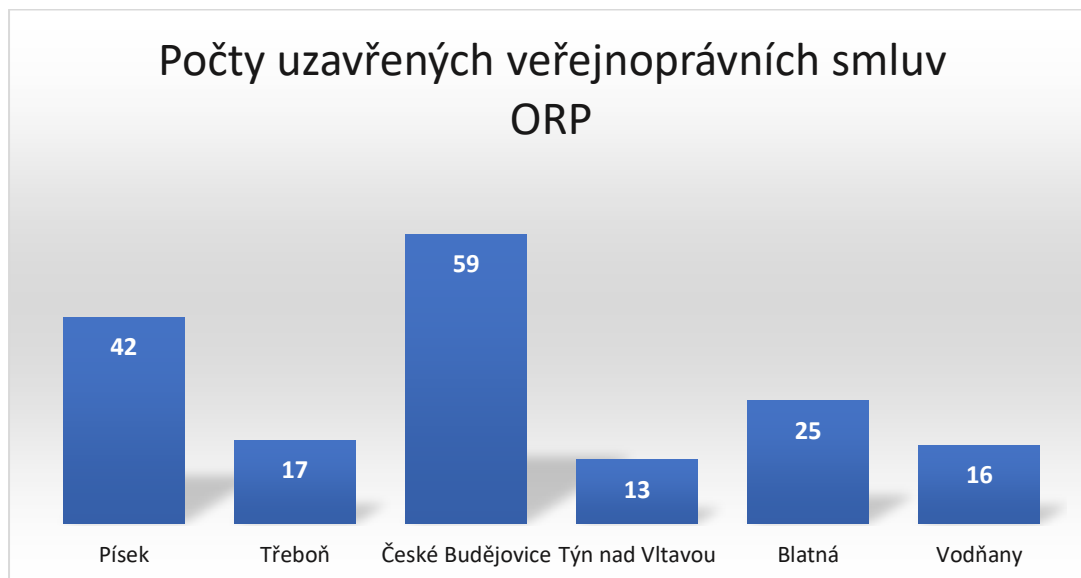
Graf 2 ukazuje, jaké jsou průměrné ceny za jeden projednaný přestupek v jednotlivých ORP. Obce, které patří do ORP Vodňany a Vimperk, platí za jeden projednaný přestupek průměrně 500,- Kč. Naopak v ORP Písek obce průměrně platí 1 600,- Kč.

Obec Malovice jako jediná v dotazníkovém šetření odpověděla, že si přestupkovou agendu vede sama a zároveň uvedla náklady na celkové odměny členů přestupkové komise, které činí 20 000,- Kč nezávisle na počtu projednaných přestupků. V roce 2019 tato obec projednala 2 přestupky a zaplatila za to členům přestupkové komise 20 000,- Kč. Obec Číčenice za rok 2019 zaplatila městu Vodňany 2 000,- Kč za 4 projednané přestupky.

8.2 Druhé dotazníkové šetření

V druhém dotazníkovém šetření byly osloveny ORP a celkem odpovědělo 5 respondentů. Cílem druhého dotazníkového šetření bylo zjistit, kolik mají ORP uzavřených veřejnoprávních smluv pro výkon přenesené působnosti v přestupkovém řízení, kolik bylo celkem projednáno přestupků v rámci celé ORP v roce 2019 a 2020, jaké druhy přestupků řeší nejčastěji a jaké nejčastěji ukládají správní tresty.

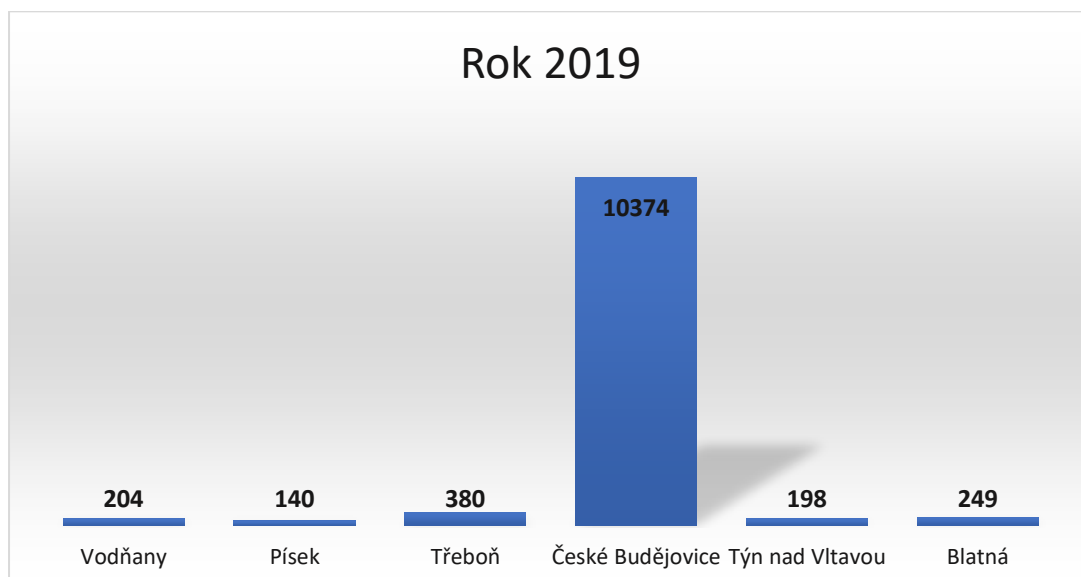
Graf 3: Počty uzavřených veřejnoprávních smluv pro výkon přenesené působnosti v přestupkovém řízení za jednotlivé ORP

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 3 ukazuje, že nejvíce veřejnoprávních smluv pro výkon přenesené působnosti v přestupkovém řízení má uzavřeno ORP České Budějovice, a to 59 veřejnoprávních smluv. ORP Písek má uzavřeno celkem 42 veřejnoprávních smluv. ORP Třeboň, Blatná a Týn nad Vltavou mají průměrně uzavřený stejný počet veřejnoprávních smluv jako ORP Vodňany.

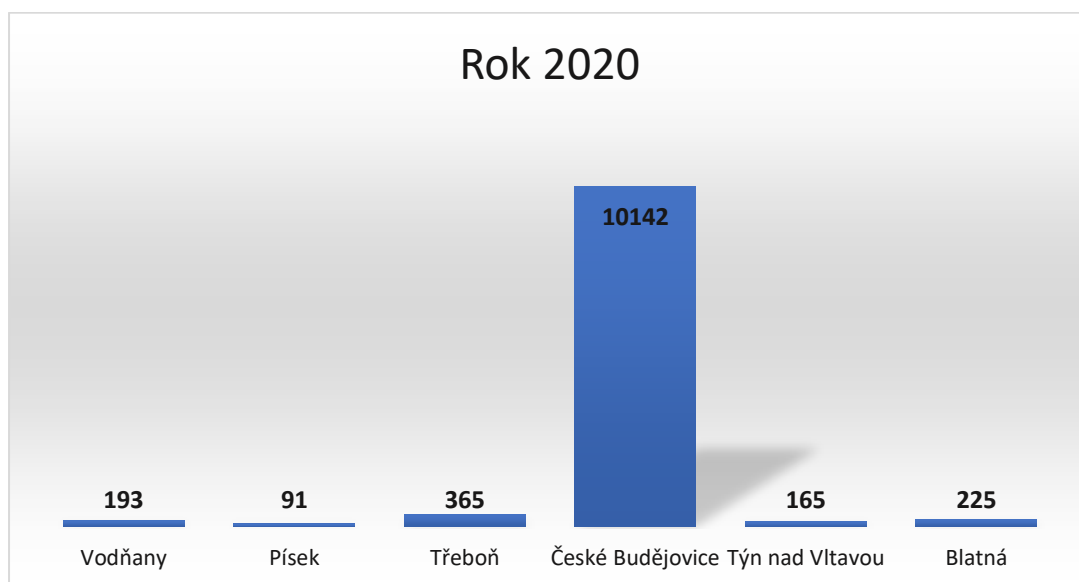
Graf 4: Celkový počet projednaných přestupků v rámci celé ORP za rok 2019

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 4 ukazuje počet projednaných přestupků v rámci jednotlivých ORP za rok 2019. Nejvyšší počet projednaných přestupků byl za rok 2019 v ORP České Budějovice. Nejnižší počet projednaných přestupků byl v roce 2019 v ORP Písek s celkovým počtem 140 přestupků, přestože má město Písek uzavřeno 42 veřejnoprávních smluv pro výkon přenesené působnosti na úseku projednávání přestupků. ORP Vodňany s počtem 16 uzavřených veřejnoprávních smluv za rok 2019 projednávalo 204 přestupků, podobně jako ORP Týn nad Vltavou nebo Blatná.

Graf 5: Celkový počet projednaných přestupků v rámci celé ORP za rok 2020

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 5 ukazuje počet projednaných přestupků v rámci jednotlivých ORP za rok 2020. Nejvyšší počet projednaných přestupků byl za rok 2020 opět v ORP České Budějovice. Nejnižší počet projednaných přestupků byl v roce 2020 znovu v ORP Písek. Celkové počty projednaných přestupků v jednotlivých ORP za rok 2020 poklesly oproti roku 2019, stejně jako v ORP Vodňany.

Tabulka 2: Nejčastěji projednávané druhy přestupků v rámci ORP

ORP	Druhy přestupků
Písek	Přestupky proti občanskému soužití a přestupky proti majetku
Týn nad Vltavou	Přestupky proti občanskému soužití
Blatná	Přestupky proti občanskému soužití
Třeboň	Dopravní přestupky
České Budějovice	Dopravní přestupky
Vodňany	Přestupky proti občanskému soužití a dopravní přestupky

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 2 uvádí, že nejčastěji řešené druhy přestupků jsou přestupky proti občanskému soužití, a to v ORP Písek, Týn nad Vltavou, Blatná, ale i Vodňany, jak bylo uvedeno v rozhovoru. V ORP České Budějovice a Třeboň jsou nejčastěji projednávány dopravní přestupky.

Tabulka 3: Nejčastěji ukládané tresty v jednotlivých ORP

ORP	Druhy správních trestů
Písek	Pokuta
Týn nad Vltavou	Pokuta
Blatná	Pokuta
Třeboň	Pokuta
České Budějovice	Pokuta a zákaz činnosti
Vodňany	Pokuta a napomenutí

Zdroj: vlastní zpracování na

Tabulka 3 udává, že nejčastějším ukládaným správním trestem v jednotlivých ORP je pokuta, to je rovněž i v ORP Vodňany. Kromě pokuty je v ORP České Budějovice dalším nejčastějším správním trestem zákaz činnosti.

8.3 Doporučení

V případě srovnání nákladů za projednané přestupky bylo zjištěno, že se malým obcím nevyplatí samostatně vykonávat přestupkovou agendu, ale je pro ně výhodnější uzavřít veřejnoprávní smlouvu s ORP, do jejíž územní působnosti spadají. V případě, že by obec evidovala větší počet spáchaných přestupků a cena, kterou by malé obce zaplatily ORP za projednané přestupky byla vyšší než náklady přestupkové komise, připadalo by v úvahu její zřízení.

9 Závěr

V bakalářská práci jsem se zabývala přestupkovou agendou na příkladu vybrané ORP. Cílem práce v teoretické části bylo přiblížit přestupky a jejich hmotněprávní a procesněprávní úpravu. Cílem praktické části práce bylo zhodnotit administraci přestupků vybrané ORP, porovnat různé modely vedení přestupkové agendy a doporučit optimální řešení pro obce velikostí srovnatelné s obcí Čičenice.

V teoretické části jsem vycházela zejména z přestupkového zákona. Důležité bylo správně pochopit pojem přestupek, jeho znaky, odpovědnost za přestupky, správní tresty a ochranná opatření, dále vše, co se týká subjektů přestupkového řízení, postupů v rámci přestupkového řízení a ukončení přestupkového řízení včetně případného využití opravných prostředků. Závěr teoretické části jsem věnovala řízení o přestupcích v praxi obcí, kde jsem nastínila, co je to ORP, přestupková komise a veřejnoprávní smlouvy.

Praktická část je ústředním tématem celé práce. Nejprve jsem se zaměřila na zhodnocení administrace přestupků ORP Vodňany. Na základě poskytnutých informací bylo zjištěno, že nejčastějšími přestupky projednávanými v ORP Vodňany jsou přestupky proti občanskému soužití dle ustanovení § 7 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, a dále dopravní přestupky.

Dále jsem se zaměřila na obce velikostí a počtem obyvatel srovnatelné s obcí Čičenice, abych zjistila, jak jinak mohou tyto obce administrovat přestupkovou agendu a zda se tato administrace přestupkové agendy vyplatí. Všechny oslovené obce, až na jednu, mají uzavřené veřejnoprávní smlouvy s příslušnou ORP, pouze jedna obec si vykonává přestupkovou agendu samostatně prostřednictvím zřízené přestupkové komise. Podle zjištěných dat usuzuji, že se malým obcím, jako je obec Čičenice, nevyplatí zřizovat přestupkovou komisi a administrovat přestupkovou agendu samostatně.

Poté jsem se zaměřila na další ORP a na to, jaké druhy přestupkové agendy řeší nejčastěji, pro kolik obcí vykonávají přenesenou působnost v rámci přestupkového řízení, jaké nejčastěji ukládají tresty a to vše jsem porovнала s ORP Vodňany. Z vybraných ORP má nejvíce uzavřených veřejnoprávních smluv ORP České Budějovice, poté ORP Písek.

ORP Vodňany má uzavřeno výrazně méně veřejnoprávních smluv než ORP Písek, přesto však eviduje podstatně více přestupků.

Oslovené ORP též uvedly, že nejčastěji řeší přestupky proti občanskému soužití a dopravní přestupky obdobně jako ORP Vodňany. Stejně jako ORP Vodňany, tak i ostatní ORP nejčastěji ukládají pokutu jako jeden ze správních trestů.

I. Summary a keywords

This bachelor's thesis deals with the analysis of the offence agenda on the example of a selected municipality of Vodňany which, within its extended powers, carries out offence proceedings for the municipality of Číčenice by a public contract.

The work deals with the administration of offences of the town of Vodňany within its entire extended scope from 2015 to 2020 and at the same time compare the administration of offences of the municipality Číčenice in the years 2015 - 2020 and their development from data provided by the municipal office Vodňany.

A questionnaire survey and a guided interview are conducted with local government representatives in municipalities of comparable size to the village of Číčenice.

Finally, Different models of offence management are compared and the optimal solution for municipalities of comparable size to the municipality of Číčenice are recommended so that they are as advantageous as possible for them.

Keywords: Administration law, Contraventions Act, protective measures, sanctions for offences, municipality with extended powers

II. Použité zdroje

Literatura:

Bohadlo, D., Potěšil, L., & Potměšil, J. (2013). *Správní trestání z hlediska praxe a judikatury*. C. H. Beck.

Červený, Z., Šlauf, V., & Tauber, M. (2011). *Přestupkové právo: komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů* (17. vydání). Linde.

Fiala, Z., Fraumarová, K., Horzinková, E., & Škurek, M. (2017). *Správní právo trestní*. Leges.

Frumarová, K. (2017). *Správní trestání*. Praha: Leges.

Foltas, T., & Hlouch, L. (2009). *Základy správního procesu*. Václav Klemm - Vydavatelství a nakladatelství.

Hartman, P., & Regenda, J. (2014). *Praktika v rybníkářství*. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Fakulta rybářství a ochrany vod.

Hendrych, D. (2016). *Správní právo: obecná část* (9. vydání). C. H. Beck.

Hendrych, D., Bělina, M., Fiala, J., Šámal, P., Šturma, P., Štenglová, I., & Karfíková, M. (2009). *Právní slovník* (3. vydání). C. H. Beck.

Horzinková, E., & Kučerová, H. (2016). *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou* (3. vydání). Leges.

Horzinková, E., & Novotný, V. (2008). *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.

Horzinková, E., & Novotný, V. (2015). *Správní právo procesní* (5. vydání). Leges.

Horzinková, E., & Novotný, V. (2019). *Správní právo procesní* (6. aktualizované a doplněné vydání). Leges.

Jemelka, L. (2017). *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Zákon o některých přestupcích: Komentář*. C. H. Beck.

Jemelka, L. (2019). *Správní řád: Komentář* (6. vydání). C. H. Beck.

- Jemelka, L. (2020). *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Zákon o některých přestupcích* (2. vydání). C. H. Beck.
- Jemelka, L., & Vetešník, P. (2012). *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: Komentář* (2. vydání). C. H. Beck.
- Kadečka, S. (2006). *Správní řád*. ASPI.
- Kofránková, V. (2012). *Zlatý král a chudý hrabě Přemysl Otakar II. a Rudolf Habsburský v historických tradicích*. Lika klub
- Koudelka, Z. (2001). *Obce a kraje - podle reformy veřejné správy v roce 2001* (2. aktualizované a doplněné vydání). Linde.
- Kučerová, H., & Horzinková, E. (2017). *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích s komentářem a judikaturou*. Leges.
- Malast, J. (2016). *Teoretická východiska obecní samosprávy v České republice*. Zápa- dočeská univerzita v Plzni.
- Mates, P. (2010). *Základy správního práva trestního*. C. H. Beck.
- Mates, P. (2017). *Základy správního práva trestního* (7. přepracované vydání). C. H. Beck.
- Ondrušová, M. (2017). *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb. (přestupkový řád) s důvodovou zprávou a základní judikaturou*. Leges.
- Ondrušová, M., Ondruš, R., & Vytopil, P. (2017). *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb. (přestupkový řád) s důvodovou zprávou základní judikaturou*. Leges.
- Petrov, J., Výtisk, M., & Beran, V. (2017). *Občanský zákoník: Komentář*. C. H. Beck.
- Pošvář, J. (1946). *Nástin správního práva trestního: Díl II. O administrativních trestech a správním trestním řízení*. Studijní vydání. Československý akademický spolek Práv- ník.
- Potěšil, L., Hejč, D., Rigel, F., & Marek, D. (2015). *Správní řád: Komentář*. C. H. Beck.
- Prášková, H. (2017). *Nové přestupkové právo*. Leges.

Rýdlová, J. (2017). *Právní minirádce pro život*. Grada.

Sládeček, V. (2013). *Obecné správní právo* (3. aktualizované vydání a upravené vydání). Wolters Kluwer ČR.

Solnař, V. (2009). *Systém českého trestního práva*. Novatrix.

Šťastný, V., Rigel, F., Bohadlo, D., Kadečka, S., Brož, J., & Průcha, P. (2018). *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Komentář*. Wolters Kluwer.

Vedral, J. (2012). *Správní řád: komentář* (2. aktualizované a rozšířené vydání). Bova Polygon.

Právní předpisy:

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Judikatura:

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 01. 2001, sp. zn. 25 Cdo 2146/2000.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2008, č. j. 7 As 13/2007-56.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 06. 2011, č. j. 5 As 16/2011.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2013, sp. zn. 9 Afs 38/2013.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 08. 2014, č. j. 5 As 4/2013.

Důvodová zpráva k ustanovení § 35 zákona č. 250/2016 Sb.

Články:

Trestněprávní revue: Kodex správního práva trestního. (2016) (11-12). Nakladatelství C. H. Beck

Průcha, P. (2014). Správní právo, číslo 1-2, 16-27.

Vrabková, I., Vaňková, I., & Ivan, I. (2016). *REVIEW OF ECONOMIC PERSPECTIVES – NÁRODOHOSPODÁŘSKÝ OBZOR VOL. 16, ISSUE 2*, pp. 135–156, DOI: 10.1515/revecp-2016-0010

Internetové zdroje:

Dokoupil, F. (2017). *Přestupkové řízení* [Bakalářská práce, Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní, Ústav správních a sociálních věd].

https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/68325/DokoupilF_PrestupkoveRizeni_JJ_2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Hojková, E. (2017). *Odpovědnost za přestupky* [Diplomová práce, Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta].

https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/91521/DPTX_2015_1_11220_0_354320_0_170016.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Janků, K. (2017). *Obec s rozšířenou působností* [Bakalářská práce, Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta právnická].

<https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/29008/1/Bakalarska%20prace.pdf>

Korbel, F., & Staňková, K. (2017). Co přinese nová úprava přestupků.

<https://www.pravniprostor.cz/clanky/spravni-pravo/co-prinese-nova-uprava-prestupku>

Kuk, M. (2018). *Přestupkové řízení*. Frank Bold. Retrieved November 29, 2020, from <https://frankbold.org/poradna/spravni-rizeni/spravni-rizeni/spravni-rizeni/rada/prestupkove-rizeni>

Marková, M. (2019). *Přezkoumávání rozhodnutí o přestupku* [Diplomová práce, Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta].

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/110687/120338454.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Motejl, J. (2020). *Řízení o přestupku* [Diplomová práce, Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta].

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/118844/120358505.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (2017).

<https://www.mvcr.cz/clanek/zakon-o-odpovednosti-za-prestupky-a-rizeni-o-nich-ucinny-od-1-7-2017.aspx>

Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: 2. doplněná verze, aktualizovaná ke dni 19. ledna 2018 (2018).

<https://www.mvcr.cz/clanek/zakon-o-odpovednosti-za-prestupky-a-rizeni-o-nich-ucinny-od-1-7-2017.aspx>

Řezáčová, O. (2018). *Evidence přestupků* [Bakalářská práce, Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní].

https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/71093/RezacovaO_EvidencePrestupku_JJ_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Sýkorová, J. (2019). *Správní tresty podle zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich* [Diplomová práce, Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta právnická].

https://otik.uk.zcu.cz/bitstream/11025/38957/1/DP_Sy_korova_%20Jana.pdf

Vetešník, P. (2020). Nové přestupkové právo – zkušenosti z praxe. *Právní Prostor*.

<https://www.pravniprostor.cz/clanky/spravni-pravo/nove-prestupkove-pravo-zkusenosti-z-pra-xe?fbclid=IwAR2m24h3HslVtetCrAnBkZ0qpGiQCsWXPqJi7tLC1LjgKaSGUrdzdnW5nPM>

Závěr č. 59 ze zasedání Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 11. 6. 2007 (2007).

<https://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu-a-spravnimu-trestani.aspx>

Ostatní internetové zdroje:

Oficiální stránky Českého statistického úřadu. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>

Oficiální stránky města Vodňany. Dostupné z: <http://www.vodnany.eu/>

Oficiální stránky obce Čičenice. Dostupné z: <http://www.cicenice.cz/>

III. Seznam obrázků, tabulek a grafů

Seznam obrázků:

Obrázek 1: Uplatňování subsidiarity právních předpisů v řízení o přestupku

Obrázek 2: Mapa katastrálního území obce Čičenice

Obrázek 3: Město Vodňany

Obrázek 4: Katastrální území města Vodňany

Seznam tabulek:

Tabulka 1: Počty přestupků v letech 2015 – 2020

Tabulka 2: Nejčastěji projednávané druhy přestupkové agendy v rámci ORP

Tabulka 3: Nejčastěji ukládané tresty v jednotlivých ORP

Seznam grafů:

Graf 1: Administrace přestupkové agendy

Graf 2: Průměrná cena za jeden projednaný přestupek za jednotlivé ORP

Graf 3: Počty uzavřených veřejnoprávních smluv pro výkon přenesené působnosti v přestupkovém řízení za jednotlivé ORP

Graf 4: Celkový počet projednaných přestupků v rámci celé ORP za rok 2019

Graf 5: Celkový počet projednaných přestupků v rámci celé ORP za rok 2020

IV. Seznam příloh a přílohy

Seznam příloh:

Příloha 1: Dotazník pro obce srovnatelné velikosti a počtu obyvatel obci Číčenice

Příloha 2: Dotazník pro ORP

Příloha 1 – Dotazník pro obce srovnatelné velikosti a počtu obyvatel obci Čičenice

DOTAZNÍK PRO OBCE

Přestupková agenda

1/ Název Vaší obce?

2/ Do jaké ORP patří vaše obec?

3/ Kolik má Vaše obec celkem obyvatel?

0 – 200

201 – 400

401 – 600

601 a více

4/ Jak Vaše obec administruje přestupkovou agendu?

Přestupkovou agendu vedeme sami

Prostřednictvím jiné obce v rámci rozšířené působnosti na základě veřejnoprávní smlouvy

Jinak (uvést konkrétně)

5/ Kolik přestupků takto bylo projednáno v roce 2019 a 2020?

6/ Uveďte náklady na přestupkovou agendu za rok 2019 a 2020:

7/ V případě, že nejsou známy údaje na otázky č. 5 a 6, uveďte částku na projednání jednoho přestupku:

DOTAZNÍK PRO ORP

Přestupková agenda

1/ Název Vaší ORP?

2/ Do jakého okresu patří Vaše ORP?

Strakonice

Písek

Tábor

Jindřichův Hradec

Prachatice

České Budějovice

Český Krumlov

3/ Pro kolik obcí vykonává Vaše ORP přenesenou působnost v přestupkovém řízení na základě veřejnoprávní smlouvy?

4/ Kolik celkem přestupků takto bylo projednáno v rámci ORP v roce 2019 a 2020?

5/ Jaké druhy přestupkové agendy řešíte nejčastěji?

6/ Jaké nejčastěji ukládáte správní tresty?

Napomenutí

Pokuta

Zákaz činnosti

Propadnutí věci nebo náhradní hodnoty

Zveřejnění rozhodnutí o přestupku